

Arkiv Årsmeld

 **NORGES
NATURVERNFORBUND**
THE NORWEGIAN SOCIETY FOR CONSERVATION OF NATURE

ÅRSMELDING 1987

Trykt hos NNV på
100 % resirkulert papir

ARET 1987..... s. 1

A. ORGANISASJONEN

Landsmøtet..... s. 3

Landssyret og styreutvalget..... s. 4

Sekretariatet..... s. 5

Organisasjonsutvikling..... s. 6

Organisasjonsarbeid..... s. 8

Arbeidet i forbundets komiteer..... s. 10

Forbundets samarbeid med og representasjon i andre organisasjoner..... s. 13

Økonomien..... s. 19

B. NATURVERNSAKER

Forvaltning - lover og bestemmelser..... s. 25

Vern av naturområder og forekomster..... s. 28

Dyreliv, jakt og fiske..... s. 30

Energi..... s. 34

Forurensning..... s. 41

Andre naturvernsaker..... s. 48

C. INFORMASJON

Norsk Natur..... s. 50

Salgsartikler og publikasjoner..... s. 50

Kontakt med massemedia..... s. 51

D. NORGES NATURVERNFORBUND

Oversikt over fylkeslagene..... s. 55

Paste komiteer..... s. 58

Midlertidige utvalg..... s. 59

Oversikt over NNVs representasjon i ulike organer..... s. 60

Sekretariatet pr. 31.12.87..... s. 61

Sivile tjenestepålegg..... s. 61

ARET 1987

1987 var igjen et år hvor ødeleggelsene av natur og livsmiljø fortsatte med langt større fart enn innsatsen for å hindre inngrepene eller dempe skadene. Dette gjelder klodens som helhet, og det gjelder vårt eget land. Nasjonalt og internasjonalt viser politiske organer fortsatt manglende vilje eller evne til å finne veier ut av uforet. Fortsatt dominerer kortsiktige pengeinteresser med sitt uansvarlige spill.

Men lyspunkter finnes.

En begivenhet som bærer en spire av håp i seg, var Brundtlandskomisjonens offentliggjøring av sin rapport "En felles framtid" i slutten av april 1987. Rapporten vakte oppmerksomhet over hele verden og utløste et betydelig engasjement. De praktiske resultatene har likevel vært beskjedne.

En meningsmåling utført for Naturvernforbundet ved siste årsskiftet viste at over 85 prosent av den norske befolkningen mener miljøvern må prioriteres høyere enn i dag. Forbundets syn støttes av stadig flere.

Brundtlandkomisjonens globale perspektiv og betydningen av å "tenke globalt og handle lokalt" var det overordnede utgangspunktet for Naturvernforbundets arbeidsprogram for 1987. Vi mener vi har klart å gjennomføre årsprogrammet på viktige punkter.

Flere av våre fylkes- og lokallag har gjort en helhjertet innsats for å bekjempe vannforurensninger. Forbundet har også markert seg internasjonalt på dette feltet, særlig gjennom vårt Dounreay-utvalg og Vestlandske Naturvernforening. Det må likevel innrømmes at medieoppmerksomheten om NNV i disse sakene kom i skyggen av en verdifull innsats fra Miljøstiftelsen Bellona for å avdekke giftskandalen.

Vårt Barentshavutvalg med Bente Aasjord i spissen har for alvor klart å sette et avslørende søkelys på Norges uansvarlige fiskeripolitikk og den alvorlige utarmingen av hele økosystemet i våre nordlige havområder. Arbeidet har utløst en betydelig sympati og støtte i våre nordlige kystdistrikter, fulgt av aviser, radio og TV.

Et annet viktig punkt i årsprogrammet som er gjennomført med suksess, er slutføringen og presentasjonen av vårt syn på jordbruket. Synet ble spredt i ulike jordbruksmiljøer, det kom til rett tid og ble svært godt mottatt av såvel fagfolk som den brede almenhet. Med dette dokumentet har NNV et velegnet redskap for å delta i utformingen av Norges framtidige jordbrukspolitikk.

Derimot fikk vi ikke arbeidet godt nok med luftforurensningsproblemen i 1987. Ingen 10-på-topp-liste ble ferdig. Heller ikke maktet vi i tilstrekkelig grad å engasjerer oss i diskusjonen om gass- og oljeleting, utvinning og distribusjon. Våre hovedsynspunkter på bygging av gasskraftverk ble imidlertid slått fast i vår uttalelse om Kårstøplanene.

Særlig siste halvår 1987 ble aktiviteten i sekretariatet sterkt redusert på grunn av nedskjæringer for å begrense underskuddet. Et ekstraordinært tilskudd på 400 000 kroner fra Miljøverndepartementet lettet situasjonen betraktelig, men størrelsen på oppsamlet underskudd gjennom flere år krevet ekstra innsparinger.

Flere ansatte ble permittert 1-2 måneder. Stillingen som energikonulent ble ikke besatt på nytt, og 2-3 andre stillinger ble også stående tomme i flere måneder. Kapasiteten i sekretariatet var en periode nesten nede på det minimum som trengs for å holde organisasjonsapparatet gående uten nevneverdig innsats i konkrete naturvernsaker.

Heller ikke vårt ytre apparat, spesielt fylkesleddet, er i den forfaffning det burde være. Det synes å bli stadig vanskeligere å finne villige kandidater til ledervervene.

Alt dette har gradvis resultert i at bildet av NNV som en sterk, landsomfattende organisasjon er i ferd med å slå sprekker. Dette er en høyst alvorlig utvikling og en av de viktigste utfordringer forbundet idag står overfor.

På tross av at ingen vervekapmanje ble gjennomført i 1987, økte medlemstallet med ca. 1000 - hvilket vi, situasjonen som helhet betraktet, må si oss relativt fornøyd med.

A. ORGANISASJONEN

LANDSMØTET

Landsmøtet 1987 ble avholdt på Hardanger Folkehøgskole i Ullensvang 29.-30. mai. Det deltok ca. 100 utsendinger fra fylkeslag, landsstyret og sekretariatet.

Avtroppende leder, Honoria Hamre, viet i sin tale særlig oppmerksomhet omkring den økologiske situasjonen i Barentshavet.

Landsmøtets hovedtema var "Yannforurenstning i internasjonalt perspektiv", med hovedinnledere Jørn Siljeholm fra NNVS gift- og forurenstningskomite og direktør Harald Rensvik i Statens Forurenstningstilsyn.

Landsmøtet avsluttet behandlingen av NNVs syn på jordbruket, og vårt prinsippsyn ble vedtatt uten større uenighet.

Landsmøtet sendte fem uttalelser, om Saltfjellet/Svartisen nasjonalpark, "Rens Sørkjørdent", om landsplan for nasjonalparker, om Brundlandkommisjonens rapport og om miljøproblemer i jordbruket.

Arsprogrammet for 1987/88 som ble vedtatt setter opp "Bare en jord" som overordnet tema. Konkret varsler programmet økt satsing på Barentshavproblematikken og på gift- og forurenstningssspørsmål.

Landsmøtet drøftet spørsmålet om to-årig landsmøteperiode og/eller mindre omfattende landsmøter. Møtet vedtok imidlertid å beholde dagens ordning både med hensyn på intervall, lengde og omfang.

Landsmøtet vedtok å endre vedtektene slik at landsstyremedlemmene ikke lenger har personlige varamedlemmer. Varamedlemmene velges nå i prioritert rekkefølge.

Landsmøtet valgte Erik Solheim, førde til ny leder etter Honoria Hamre, som ikke ønsket gjenvalg. Som nytt landsstyremedlem etter Erik Solheim ble Frode Bekkestad, Bergen, valgt. Sissel Dobson, Kongsberg, ble valgt til nytt styremedlem etter Erik Thorning, og Ellen Birgitte Strøm, Gausdal, ble valgt inn etter Inger Johanne Pettersen. Erik Thorning, Telemark, ble valgt som nytt vara-medlem.

111 ny valgkomité ble valgt Hans Prestbakmo (leder), Inger Johanne Pettersen og Jon Sylte.

NATURVERNERFORBUNDETS LANDSSTYRE, SAMMENSETNING 1987

Naturvernforbundets landsstyre hadde i første halvdel av 1987 følgende sammensetning:

Navn, fylke, tittel	Valgt	På valg
Honoraria Hamre, Hordaland, leder	1984	1987
Erik Solheim, Sogn og Fjordane, nestleder	1984	1987
Vara: Johan Rørvik, Sogn og Fjordane	1984	1987
Eirik Wærner, Oslo	1986	1989
Vara: Anne Grete Gjørver, Akershus	1986	1989
Arne Moksnes, Nord-Trøndelag	1985	1988
Vara: Geir Myrstad, Sør-Trøndelag	1986	1988
Terje Øiesvold, Nordland	1986	1988
Vara: Liv Solemdal, Møre & Romsdal	1986	1988
Hans Prestbakmo, Troms	1985	1988
Vara: Roald Tobiasen, Finnmark	1986	1988
Erik Thorning, Telemark	1984	1987
Vara: Ketil Hofgaard, Vestfold	1984	1987
Inger Johanne Pettersen, Sør-Trøndelag	1984	1987
Vara: Ketil Bevanger, Sør-Trøndelag	1984	1987
Inger Marie Hagen, Natur og Ungdom	1986	1988
Vara: Kjetil Larsen	1986	1988
Inger Næss, sekretariatet	1985	1988
Vara: Tom Chr. Axelsen	1987	1988

Landsmøtet 1987 vedtok å endre sammensetningen av landsstyret slik at vara-medlemmer nå velges i prioritert rekkefølge, og ikke som personlige varamedlemmer. Ønsket er at dette skal bidra til bedre kontinuitet, samtidig som det vil kunne sikre at det alltid vil være representanter å innkalle ved forfall.

Sammensetning etter landsmøtet 1987:

Navn, fylke, tittel	Valgt	På valg
Erik Solheim, Sogn & Fjordane, leder	1987	1989
Arne Moksnes, Nord-Trøndelag, nestleder	1985	1988
Eirik Wærner, Oslo	1986	1989
Frode Bekkestad, Hordaland	1987	1989
Terje Øiesvold, Nordland	1986	1988
Hans Prestbakmo, Troms	1985	1988
Sissel Dobson, Buskerud	1987	1989
Ellen Birgitte Strøm, Oppland	1987	1989
Inger Marie Hagen, Natur og Ungdom	1986	1988
Inger Næss, sekretariatet	1985	1988

Personlige varamedlemmer (velges ikke av landsmøtet):

Kjetil Larsen, Natur og Ungdom	1986	1988
Tom Chr. Axelsen, sekretariatet	1985	1988

Varamedlemmer i rekkefølge:

Erik Thorning, Telemark	1987	1989
Liv Solemdal, Møre & Romsdal	1986	1988
Geir Myrstad, Sør-Trøndelag	1986	1988
Roald Tobiasen, Finnmark	1986	1988
Anne Grete Gjørver, Akershus	1986	1989

Styreutvalget:

Styreutvalget besto før landsmøtet av Honoraria Hamre, Erik Solheim og Eirik Wærner. Etter landsmøtet har utvalget bestått av Erik Solheim, Arne Moksnes og Eirik Wærner.

Landsstyret og styreutvalget avholdt henholdsvis 9 og 2 møter i 1987.

SEKRETARIATET

Torbjørn Paulse fratrådte som generalsekretær 31. mai, og ble etterfulgt av Rolf Sørli fra 1. juni. Han sa imidlertid opp sin stilling, og fratrådte 30. november. Etter det fungerte Thor Midteng som generalsekretær.

Terje Larsen - energikonulent - sluttet i forbundet 31. juli og Vibeke Graatrud - kontorfullmektig - sluttet 15. august.

Regnskapssekretær Synnøve Velvang var sykepermittert fra 18. mai og ut året. Cathrine Sjøberg var sykepermittert fra 8. september og ut året. Guro Tarjem har hatt barselspermisjon fra 27. september og ut året.

Dels av økonomiske årsaker i forbundet, og dels av personlige grunner for den enkelte, ble Vibeke Graatrud og Bjørg Huseby permittert i seks måneder, Inger Næss og Ellen Hensten Pettersen i en måned, fra 1. juli.

Jan-Morten Torriksen ble ansatt som regnskapssekretær i full stilling fra 1. mai.

Tom Chr Axelsen ble ansatt som EDB-konsulent i full stilling fra 1. september, etter tidligere å ha vært engasjert med ansvar for medlemsregisteret.

Bente Aasjord ble engasjert som konsulent i full stilling fra 1. september, med ansvar for Barentshav-problematikken.

Solfred Foss ble engasjert som regnskapssekretær i full stilling fra 1. oktober

Ellen Henssten Pettersen - kontorfullstøttig - gikk over fra 40 til 60% stilling fra 1. november.

Sivile tjenesteppliktige

Jon Lurås sluttet sin tjeneste 22. januar, og Gjermund Andersen 2. mars.

Fredrik Telle avtjente fire måneders resttjeneste, fra 15. januar til 15. mai. Det samme gjorde Asle Freberg, fra 26. mars til 25. juli.

Kjetil Bjørklund begynte 20. januar, og jobbet spesielt med vassdragsvern. Atle Breibly begynte 15. september, og hadde ansvar for trykking og annet forefallende arbeid. Jon Bjarntnes begynte 7. oktober, og jobbet med Norsk Natur. Jan Olav Nybo var tilknyttet sekretariatet hele året, med de samme oppgavene som Atle, i tillegg til prosjektoppgaven om gaupa.

MEDLEMSMASSEN I 1987

Medlemstallet pr. 31.12.87

Fylkeslag	Hov	Pen	Fam	St	Kom	Liv	TOTALT	1986
Østfold	1291	117	253	6	15	17	1699	1441
Østlandske	5419	523	608	33	8	202	6793	6542
Hedmark	736	56	151	6	10	16	975	1020
Oppland	1344	146	385	4	14	8	1901	1999
Buskerud	974	63	157	6	9	17	1226	1216
Vestfold	1176	102	230	0	6	7	1521	1402
Telemark	771	50	104	1	12	12	950	958
Aust-Agder	330	22	56	0	9	7	424	402
Vest-Agder	448	34	55	1	6	5	549	582
Rogaland	1332	81	215	5	9	10	1652	1551
Vestlandske	1983	203	238	9	12	22	2467	2310
Sogn & Fjordane	389	16	57	1	17	2	482	462
Møre & Romsdal	835	30	142	5	17	6	1035	1124
Sør-Trøndelag	1320	77	190	5	15	19	1626	1734
Nord-Trøndelag	568	42	81	2	14	6	713	769
Nordland	780	50	106	6	18	9	969	1038
Troms	623	19	107	0	13	13	775	830
Finmark	315	14	105	3	8	1	446	377
Svalbard	7	0	0	0	0	0	7	7
TOTALT	20641	1645	3240	93	212	379	26210	25764
Utlandet	209	32	9	0	0	11	261	230
Natur & Ungdom							3914	3470
TOTALT NMV							30385	29464

Medlemsutviklingen 1987

Naturvernforbundet har også i 1987 hatt en gledelig framgang i medlemstallet, fra 29464 ved årets inngang, til 30385 på slutten av året. Veksten i medlemstallet på ca. 1000 er svært jevnt fordelt mellom moder- og ungdomsorganisasjon.

Antall nye medlemmer i verveåret 1987 (1/10-86 - 30/9-87) er 4160, ca. 500 mindre enn året før. Det har ikke i samme grad vært satset på særskilte vervetiltak i 87 som året før, noe som forklarer nedgangen. Den sentrale vervingen i 1987 ga 2962 nye medlemmer, noe som gledelig nok er nesten likt med 86. Av dette står venneverving gjennom Norsk Natur for ca. en tredel, og rundt 300 nye medlemmer er vervet gjennom at medlemmer utfordrer kjente til å bli med. Aktiviteter rundt vannforurensnings-kampanjen ga oss knapt 300 nye medlemmer. Det ble gitt 130 gavemedlemskap i verveåret 1987, og 350 nye famillemedlemmer kom til på talongen som følger med medlemskortet.

Stigningen i medlemstallet i 1987 følger en tendens vi har sett gjennom de siste år. At økningen i 1987 ikke var like stor som forrige år, skyldes hovedsaklig to faktorer: Lokal verving har gitt færre nytegninger (med hederlige unntak for en del fylker i Sør-Norge, spesielt for Østfold). Videre har frifallet blant medlemmene blitt større - det vil si at færre fornyer sitt medlemskap. Grunnen til dette er sannsynligvis mindre stabilitet blant de nye medlemmene som kom til i 1986.

Medlemsregisteret fungerer nå svært tilfredsstillende, og vi har stort sett kunnet gi våre medlemmer den service de har krav på. Dessverre var data-anlegget ute av funksjon en periode i november/desember (disk-krasj), noe som medførte at det akkurat i denne perioden var umulig å ajourholde registeret.

NYE LOKALLAG

Fylkes- og lokallag.

Ved årsskiftet hadde forbundet 113 lokallag. Det ble etablert 8 nye i løpet av året. De nye lokallagene er: Radsel Naturvernforening, Averbøyg Naturvernlag, Gloppen Naturvernlag, Nord-Østerdal Naturvernlag, Hallingdal Naturvernlag, Bø Naturvernlag, Gran Natur- og Miljøvern og Nordre Østfold Naturvernlag.

STUDIENVIRKSOMHET

Organisasjonsseminaret

Organisasjonsseminaret ble avholdt 28-30 august på Sola Strand Hotel og samlet rundt 70 deltagere. Det deltok representanter fra fylkes- og lokallag, NU, landsstyret og sekretariatet samt representanter fra 4H, Norges Bygdeungdomslag og Informasjonsgruppa mot vannforurensning. Tema for seminaret var "Bare en jord" med særlig vekt på vannforurensning. Forurensninger av vassdrag, fjorder og kystnære havområder ble satt i sammenheng med forurensningssituasjonen i Nordsjøen. Under seminaret ble det fokusert på lokalt naturvernarbeid i lys av Brundtlandkommisjonen, industritilslipp i Nordsjøen, økologiske konsekvenser av forurensning, atomkraftindustrien og Downreay samt de viktigste transportbanene for forurensning i Nordsjøen. Som innledere deltok spesialrådgiver Paul Hofseth MD, miljøkemiker Jørn Siljeholm, marinzoolog Hartvig Christie, professor Torbjørn Sikkeland, dr. philos Gunnar Furnes og Håkan Nordin Greenpeace-Sverige.

STUDIERTINGER

NNV lokalt, på fylkesplan og sentralt hadde pr. 1/1-88 meldt inn og gjennomført 17 studieringer. Dette er en tilbakegang på 36 studieringer fra året før. (53 studieringer i 1986) Nedgangen skyldes at en stor del av våre fylkes- og lokallag ikke ser de muligheter studiarbeidet gir for bedre planlegging av virksomheten og økonomisk støtte til sitt arbeide

NATUR OG UNGDOMS VIRKSOMHET I 1987

Følgende Kretser har hatt aktivitet i 1987: Østfold, Akershus, Vestfold, Vestlandet (Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland), Nordland, Troms, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag.

Landsstyret har i 1987 blitt ledet av Marianne Gjorv med Kjetil Larsen som nestleder. 7 landsstyremøter er blitt avholdt.

Sekretariatets daglige leder har vært Yngve Kristiansen (1/1-31/7) og Kjetil Bragli Alstadeheim for resten av året.

Natur og Ungdoms 22. landsmøte ble arrangert på Fosen i tida 9.-11. januar 25 lokallag og 6 kretser var representert.

Følgende uttalelser ble vedtatt:

- Det blir ingen kraftkriser
- Avgjørelse i Titaniasaken nå!
- Miljøfarlig avfall på vidvanke : Rydd opp, Ronbeck

Natur og Ungdom arrangerte fem større landsomfattende seminarer i 1987.

Administrasjonsseminar	Aker	13.-15. februar	31 deltagere
Energiseminar	Sti	13.-15. mars	25
Organisasjonsseminar	Grenland	4.-6. september	27
Øst-Europaseminar	Hundtorp	6.-8. november	35
Redaksjonsseminar	Oslo	13.-15. november	31

Målsettinga for årets vervekkampanje var 750 medlemmer. Sluttresultatet ble i overkant av 700.

Det har kommet ut fem nummer av Natur og Samfunn i 1987, hvorav ett dobbelt-nummer. Samla sideantall var 100. Opplaget har variert mellom 3500 og 5000.

Det har vært et nært samarbeid mellom NU og Bellona, spesielt i forbindelse med Hold Matfæret Rent-kampanjen og okupasjonen av miljøvernministerens kontor.

Natur og Ungdom er en av de 60 organisasjonene som skal følge opp Brundtland-rapporten gjennom Felleskampanjen for jordas miljø og utvikling. Marianne Gjorv deltok på åpningen av kampanjen i mai. Natur og Ungdom har fått økonomisk støtte fra kampanjen til "Hold Matfæret Rent" og "Grønn Rute." NU har vært representert på kampanjens møter og seminarer og har hatt et nært og godt samarbeid med kampanjens sekretariat.

NU og Bellona okkuperte i mars miljøvernminister Sissel Ronbecks kontor for å presse fram en avgjørelse i Titaniasaken. NU har rettet skarp kritikk mot miljøvernministeren etter at Titania fikk pålegg om å legge fram en plan for alternative deponeringsmetoder innen utgangen av 1988. Dette fører i realiteten til at hele saken blir satt to år tilbake i tiden.

I mars hadde NU et utspill for billigere kolllektivtransport. En etterligging av sporveiens plakater, med teksten "Jeg sniker fordi det er for dyrt", ble hengt opp på baner og trikker i Oslo.

Hold Matfæret Rent-kampanjen, en seks ukers båttur med M/S Bellona, var sommerens samarbeidsprosjekt mellom NU og Bellona. Kampanjen besto av forskjellige arrangementer, prøvetaking og møter med kommunale politikere, industriledere og lokale organisasjoner. Kampanjen besøkte Oslo, Drøbak, Moss, Kalvøya, Drammen, Holmestrand, Tonsberg, Sandefjord, Larvik, Grenland, Kragerø, Risør, Arendal, Tvedestrand og Kristiansand. Kampanjen skulle etter planen gå til Bergen, men måtte avslutte i Kristiansand fordi pengene tok slutt.

Grønn Rute var en 9-ukers reise mellom Alta og Halden høsten 1987. Med utgangspunkt i Brundtlandkommisjonens rapport var hensikten med reisen å stimulere til lokal aktivitet. Grønn Rute dekket deler av Nord-Norge, Trøndelag Vestlandet, Sørlandet og Østfold. Det ble holdt foredrag på 25 skoler, arrangert 5 miljøforummøter og 15 åpne/opptarings- og lokallagsmøter, noe som resulterte i 10 nye lokallag. Grønn Rute besøkte også

NV har i 1987 jobba med en rekke spesialavfall-saker. Felles for mange av sakene er at det ikke finnes forsvallige destruksjonsmuligheter for avfallet. Organisasjonsseminaret i september hadde spesialavfall som tema, og det ble lagd en løpeseddel om spesialavfall.

I oktober aksjonerte NV ved Drammensbedriften Nodest. Et stort område på sjøbunnen utenfor bedriften er dekket av et halvmetert høyt PAK-holdig tjærelag. To dykkere hentet opp to tonner av tjæra. Den ene tonna ble overrakt bedriften mens den andre ble overrakt miljøvernerminister Sissel Rønbeck.

NV avslørte i oktober at flere tonn DDT er blitt gravd ned på norske skogplanteskoler de siste femten årene. Dette har ført til at landbruksminister Gunhild Øyangen vil stanse bruken av DDT på planteskolene.

NV har i 1987 fortsatt deltagelsen i Informasjonsgruppa mot sur nedbør.

NV deltok i European Youth Forest Action (se ovenfor) sommeren 1987.

10. desember klatra to aktivister fra Natur og Ungdom opp i det norske juletreet på Trafalgar Square i London, og folde ut et banner med teksten "Stop Acid Rain". Aksjonen var en protest mot britiske myndigheters manglende vilje til å redusere britiske utslipp.

I tillegg har flere lokallag hatt aksjoner mot sur nedbør.

Natur og Ungdoms pris for praktisk anvendt økologi, en klossettskål i hvit porselen, ble tildelt Tvedestrand kommune for kommunens holdning når det gjelder rensing av kloakken.

ARBEIDET I NNVS FASTE KOMITEER

Organisasjonskomiteen

Organisasjonskomiteen avholdt 6 møter i 1987. Komiteen sluttførte arbeidet med fylkeslagshæftet. Utrekningen om at landsstyrets medlemmer velges i prioritert rekkefølge i stedet for ordningen med personlige varamedlemmer ble vedtatt på landsmøtet. Utrekningen om 2-årig landsmøteperiode ble lagt fram for landsmøtet, men nedstemt. Organisasjonskomiteens medlemmer planla og gjennomførte organisasjonsseminaret på Sola Strand Hotel.

Gift- og forurensningskomiteen.

Komiteen, som ved årets utgang besto av 8 personer, avholdt 6 møter i løpet av året.

Av viktige saker som ble behandlet, kan nevnes: Deponering av avfall fra Kronos Titan på Langøya i Vestfold, Nordsjøforurensningen, NNV's vassdragsvernkampanje, utslipp fra det planlagte gasskraftverket på Kårstø, utslipp fra treforedlingsindustrien, næringsmiddelkontroll, støypoblemer og organisering av spesialavfallsbehandlingen i Norge.

Isk komite.

Juridisk komite har avholdt 2 møter i 1987 og behandlet 7 saker.

Blant de saker som ble behandlet, kan nevnes:

Aust-Ågder Naturvernens ønske om å bli høyringsinstans for utnyttelse av kystsonen i Aust-Ågder.

Henvendelse fra Finnmark Naturvern vedrørende en henvendelse til Forbrukerombudet om villledende og tendensrøys reklame for snøscootere.

Samordning av lover om arealdisponering.

Skattefrakt for gaver/bidrag til NNV.

Redaksjonskomiteen

Redaksjonskomiteen har avholdt ett møte hvor et eventuelt samarbeid med Universitetsforlaget og Miljømagasinets redaksjon ble drøftet.

Komiteen hadde ingen prinsipielle innvendinger mot et eventuelt samarbeid med U-forlaget, men hadde flere innvendinger til konkrete punkter i et av U-forlaget fremlagt forslag til avtale. Komiteen mente at Miljømagasinets redaksjon ville kunne styrke Norsk Natur, men det ble pekt på at NN har en bredere målgruppe enn Miljømagasinet, og at dette burde prege Norsk Natur også i fremtiden.

Økonomikomiteen

avga sin innstilling 24. mars 1987. Innstillingen var oppe til behandling i landsstyret (L8/87), som tok den - og sekretariatets arbeid med å følge den opp - til etterretning.

ARBEIDET I NNVS MIDLERTRIDIGE UTVALG

Barentshavsutvalget

På NNV's landsmøte i 1987 ble det vedtatt at Barentshavsproblematikken skulle være et prioritert arbeidsfelt for forbundet. Landsstyret opprettet et utvalg (Barentshavsutvalget-BHU) bestående av Bernt Aasjord (leder), Terje Blesvold og Gerd Bernt Jakobsen, alle fra Nordland. Bernt Aasjord ble engasjert som sekretær for utvalget fra 1.10.87, med kontorsted Bodø.

Kronerulling, støtte fra andre fylkeslag og NNV sentralt, samt en bevilgning på kr. 35.000,- fra de tre nordligste naturvernforeningene finansierte sekretæroreningen ut 1987. NNV overtok det økonomiske ansvaret fra 1.1.88.

De viktigste arbeidsfelt i 1987 var å opprette samarbeid med de tre nordligste fylkesfiskerilagene, sikre kontinuitet i utvalget gjennom fast lønnet sekretær, samt planlegge og finansiere et organisasjonsseminar. Seminarer ble gjennomført 27-29.11.87 i Tromsø, med deltakere fra fylkeslagene i Nordland, Troms og Finnmark. Tema for seminaret var foruten faglig informasjon, utvalgets videre arbeid, herunder sammenheng, lokalisering og tilknytning til fylkeslagene.

Det er dessuten lagt en del arbeid i planlegging og finansiering av en havressurskonferanse som vil bli arrangert i 1988. Konferansen vil være et fællesprosjekt med fylkesfiskerilagene i Nord-Norge. Det er gått tilsagn om støtte (ca. 300.000,-) fra Landsutvalget for Nord-Norge og MD.

BHU har i oppstartingsfasen lagt vekt på å "komme på banen" i enhver sammenheng vedrørende ressurs situasjonen og forvaltningen av de nordlige havområder, og har bl.a. søkt representasjon i reguleringsrådet.

Verneringen for Hardangervidda

Verneringen for Hardangervidda må dessverre melde et svært mange problemer vi har tatt opp gjennom en årrekke enda ikke er løst. (Se årsmeldinger fra tidligere år.)

Saker Verneringen har arbeidet med i 1987:

Jernbanerasse Tunga - Finse - Høgheller. Verneringen har påpekt uheldige sider ved planene, og gått imot at de ble gjennomført i sin nåværende form. Utbyggingen er utsatt til 1989.

Lov om motorfarsel i utmark. Verneringens uttalelse gikk videre til Naturvernforbundet som innarbeidet den i sin uttalelse.

"Verneringen har klaget på avgjørelsen i en ratifikasjon av ratifikasjonen som var oppå i Numedal Hørdelsrett.

Verneringen har i flere brev til ulike instanser vært oppreguleringssplanen for Numedal Hørdelsrett. Vi har gått mot de drøytstående planene.

Femndutvalget

Femndutvalgets arbeid i 1987 har bestått i en generell oppfølging og overvåking av planer og tiltak av betydning for naturforvaltningen i området.

FORBUNDETS SAMARBEID MED OG REPRESENTASJON I ANDRE ORGANISASJONER

Føderasjonen for europeiske natur- og nasjonalparker.

NNV er medlem av Føderasjonen og har i perioden 1984-1987 vært representert i Føderasjonens styre.

Det har vært avholdt 2 styremøter - ett i januar og ett i tilknytning til generalforsamlingen i september.

Foruten de vanlige sakene på generalforsamlingen, ble det besluttet at statuttene skulle forandres for å sikre kontinuiteten i Føderasjonens arbeid bedre. Dette skal gjøres bl.a. ved å bygge på en generalsekretær og et fast sekretariat i Grafenau, BDR.

Endring av statuttene skal vedtas i 1988. Videre ble styret gitt fullmakt til å arbeide ut en resolusjon om reduksjonen av osonlaget. Et utkast til en slik resolusjon var forberedt til generalforsamlingen av NNV's representant i styret.

Fagkonferansen i tilknytning til generalforsamlingen hadde som tema: "Parker og lokalbefolkningen - samvirke, konflikter, løsninger."

Samarbeid med NNV's søsterorganisasjoner i Norden.

NNV's generalsekretær deltok på et møte på Færøyene i juni med sekretariatene i de nordiske naturvernorganisasjonene. På møtet ble det fra vår side lagt vekt på å komme fram til felles konkrete krav til de nordiske miljøvernmyndighetene i lys av Brundtlandkomisjonens mer generelle syn og anbefalinger.

Aksjon Nærmiljø og Trafikk.

Etter initiativ fra Elin Tyse ved Miljøfagrådet ved Universitetet i Oslo ble det i desember 1986 avholdt et møte mellom representanter fra alle fagavdelinger i departementet samt statsrådens personlige sekretær - og en rekke organisasjoner. Temaet var veitrafikk og deres tilknyttede miljøproblemer.

I løpet av året fikk organisasjonssamarbeidet om dette temaet fastere former. Det ble dannet en "Aksjon Nærmiljø og Trafikk" med representanter fra følgende organisasjoner:

- Landsforeningen for trafikkskadede
- Norges Husmorforbund
- Norges Naturvernforbund
- Norges Velforbund
- Norsk Forening mot støy
- Norsk Trafikksikkerhetsforbund
- Syklistenes Landsforening.

Aksjonens formål er å oppnå gjennomslag for en samferdselspolitikk som bl.a.

- gir bedre bymiljø, bomiljø og nærmiljø.
- legger restriksjoner på privatbilbruk og hindrer overdreven bilbruk generelt.
- satser på økt utbygging av kollektivtransport slik at denne blir kvalitetsmessig bedre for brukerne.
- sikrer barn trygge og trafikksikre bo-områder, lekeområder og trygg skolevei.
- innebærer at framkommelighet og sikkerhet for de myke trafikantene blir et overordnet hensyn i trafikkplanleggingen.

Aksjonen er tenkt å strekke seg over 3 år. En aksjonsplan ble utarbeidet i løpet av året. I oktober ble det nedsett et arbeidsutvalg på 4 personer.

Aksjonen avholdt i løpet av året møter med flere departementer. Det ble søkt om økonomisk støtte fra i alt 6 departementer og samlet respons for 1988-arbeidet ble i størrelsesorden 600.000 - 800.000 kroner.

Samarbeidsrådet for naturvernsaker (SRN).

De tre organisasjonene Norges Jeger- og Fiskerforbund, Norske Turistforeningers Forbund og NNV engasjerte seg i 1987 i fellesskap i bl.a. følgende saker:

- Ryddeaksjonen "Hold Skjærgården Ren" (Flere lokale ryddeaksjoner ble gjennomført. En egen - og vellykket - aksjonsuke i fjellet fant sted i august i Jotunheimen, Rondane og på Hardangervidda).
- Motorisert ferdsel i utmark (Felleshenverdeler, møte med Stortingets kommunal- og miljøvernkomite, påvirkning av enkelt-politikere).
- Fjellskogen (Felleshenverdelse til landbruks- og miljøvernministeren, se omtale annet sted i denne årsmeldingen).
- Saltfjellet/Svartisen (presseseminar).
- Saltfjellet og Breheimen (Arrangement i Universitetets aula den 5. februar - se omtale annet sted i årsmeldingen).

SRNs resultatregnskap for 1987

	1987	1986
INNTEKTER		
Bidrag fra organisasjonene	120.000	60.000
SUM PRIMERINNTEKTER	<u>120.000</u>	<u>60.000</u>
KOSTNADER		
Sekretariat	48.613	48.023
- lønn		
- husleie, strøm	4.107	3.740
- telefon	1.500	1.400
- rekvisita /bankgebyrer	500	834
- kopiering/gebyrer	1.343	1.070
- porto	1.377	1.611
Befaringer	57.440	56.678
Presseseminar/arrangement	19.335	10.357
Informasjonsmaterieell (Arbeiderp. Scoringogr.)	2.530	11.162
Hold Naturen Ren Aksjonen	33.372	-
SUM KOSTNADER	<u>114.697</u>	<u>78.197</u>
Underskudd/(overskudd) før finansinntekter	(5.303)	18.197
FINANSINNTEKTER		
Renteinntekter	2.878	1.991
Arets underskudd/(overskudd)	(8.181)	16.316
EIENDELER		
Omløpsmidler	22.005	13.824
-Bankinnskudd	22.005	13.824
SUM EIENDELER	<u>22.005</u>	<u>13.824</u>
GJELD OG EGENKAPITAL		
Kortsiktig gjeld	13.824	30.140
- Egenkapital pr. 1/1	(8.181)	16.316
- Arets underskudd/(overskudd)	22.005	13.824
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	<u>22.005</u>	<u>13.824</u>

BALANSE PR. 31.12.87

De frittstående vassdragsverngruppene (SÅK).

I likhet med tidligere år samarbeidet MNV i 1987 med diverse vassdragsverngrupper om bestemte vassdragsaker.

MNV og Samarbeidskontoret for frittstående vassdragsverngrupper (SÅK) avholdt vassdragsvernseminar på Ringebu Hotell 6-8 februar. Samlet plan for vassdrag, det forberedende arbeidet til Verneplan IV, den nye energimeldinga, herunder gasskraftalternativet og konsekvensene for vassdragsutbygging samt den nye nasjonalparkplanen ble belyst gjennom foredrag, innledninger og debatt.

Konsulent Jostein Ohm, Miljøverndepartementet og professor Olav Gjærevoll var innledere i tillegg til innledere fra MNV og SÅK.

Fredag kveld ble viet oppsummering av det lokale vernarbeidet. Utbyggingsplaner/verneplaner for Saltfjellet/Svartisen, Breheimen og Gaular ble presentert. I tillegg ble det gitt korte situasjonsrapporter for en del andre vassdrag/prosjekter som behandles i rulleringen av Samlet plan. I MNV's interne del søndag ble det orientert om MNV's prioriterte saker i 1987, herunder Nordsjøkampanjen, Gro-kommisjonens arbeid, skolerling av tillitsvalgte og verving.

Forbrukerkampanjen

Kampanjen er et samarbeid mellom MNV, Norges Husmorforbund, Fremtiden i våre hender (FTVH), KFTUM/KFUK og Norges Ungdomslag. Kampanjen ønsker gjennom 3 ulike temaer å fokusere på forbrukerpolitikk og den makt forbrukere har ved å velge riktige varer og boikotte de miljøfendtlige.

FTVH hadde hovedansvar for temaet i 1987 som var rettferdig handel i 1988 har MNV hovedansvaret for temaet gift- og forurensninger. Forberedelser til dette arbeidet ble påbegynt i 1987.

INFORMASJONSGRUPPEN MOT SUR NEDBØR

Informasjonsgruppen mot sur nedbør har hatt 9 interne planleggingsmøter og ett idemøte med Miljøverndepartementet i 1987.

Utvridet kampanje:

IMSN har henvendt seg til en rekke norske organisasjoner for å få dem til å arbeide med sur nedbør spørsmålet. Organisasjonene fikk invitasjon til et skoleringsseminar på Larkollen 8.-9. mai og representanter fra 10 av 50 inviterte deltok. Aktuelle organisasjoner er de politiske ungdomsorganisasjonene, Norges Husmorforbund, Det Norske Hageselskap og Norges Bygdeungdomslag.

Utvridet styringsgruppe:

Norges Husmorforbund fikk tilbud om å bli med i IMSN, men praktiske problemer gjorde at deltakelse i styringsgruppen ikke er mulig å gjennomføre foreløpig.

Skoleprosjektet

Resultatene av nedbørmålinger høsten 1986 forelå våren -87. Alle deltakere fikk tilbagemelding og resultatene ble gjengitt i pressen. Høsten 1987 gikk det ut nok en invitasjon til alle norske ungdomsskoler om å delta i en nedbørunderøkelse. Undersøkelsen startet i oktober og varte fire uker. Dette er et internasjonalt prosjekt der de fleste land i nord- og vest-Europa er involvert. Også denne undersøkelsen ble bredt omtalt i media i Norge.

Lærertutveksling:

En delegasjon av norske lærere og representanter fra IMSN og Naturvernforbundet besøkte i juni/juli noen av de engelske skoleklassene som hadde vært med i skoleprosjektet. Programmet omfattet bl.a.:

- møte med representanter for fylkesadministrasjonen i Hertfordshire
- visitt hos de enkelte lærernes samarbeidsskoler
- kontakt med WATCH (organisasjonen som har tatt initiativ til nedbørmålingene)

- besøk i den norske ambassaden
- omvisning ved et av Storbritannias største kullkraftverk: Fiddlers Ferry

Samme høst var engelske lærere på gjenvisitt i Norge og deltok bl.a. i

- lokale arrangementer i regi av lærerne som besøkte England
- informasjon om geologi osv. på Kongsberg
- omvisning ved "RAIN-prosjektet" i Grimstad

Thames Television:

Det britiske tv-selskapet Thames Television produserte våren -87 et program om sur nedbør med støtte fra IMSN. Hovedpersoner var norsk og engelsk ungdom, og en god del av opptakene fant sted i Norge. Programmet viste hvilke problemer Norge har som et resultat av de langtransporterte luftforurensningene fra Storbritannia. Filmen ble vist i britisk tv samme sommer.

Debattprogram:

Tv-serien "Battle for the Planet" tar opp ulike miljøproblemer, og til hvert program ble etterfulgt av en kort debatt. IMSN fikk ansvaret for debatten som fulgte etter programmet om luftforurensninger. 12 personer med ulik bakgrunn deltok, og norske tilstander ble viet stor oppmerksomhet.

Studietur til Polen:

Representanter fra IMSN og Norges Naturvernforbund deltok på en studietur til bl.a. Krakow- og Katowiceregionen sommeren 1987. Vertskap var den polske økologiske klubben. Turen og forholdene i Polen ble gjengitt i flere avisartikler.

Ø K O N O M I E N

Regnskapet for 1987 er gjort opp med et overskudd på kr 156.421 - inkludert et ekstraordinært tilskudd fra Miljøverndepartementet på kr 400.000. Uten et slikt tilskudd ville det endelige resultatet ha vært negativt.

Arsakene til det dårlige resultatet skyldes bl.a. malforholdet mellom verveksnader og realisert økning av kontingentinntektene. Videre måtte 87-regnskapet belastes dobbel ferielønn for et høyt år, siden denne ikke var kostnadsført og avsatt ved års-skiftet 86/87.

Et par forsøk på å øke inntektene ved tilskudd fra næringslivet lyktes ikke. Heller ikke markedsføringen av Kalenderen var god nok til å skaffe de nødvendige merinntekter.

For å hindre et enda større driftunderskudd ble det iverksatt en del tiltak på våren/sommeren. Flere av de ansatte ble permitert i 1-2 måneder, og fratredelse/sykemeldinger ble ikke erstatte nye. Dette har vært en hard belastning for sekretariatet redusert forbundets evne til å yte den service vi burde.

RESULTATREGNSKAP 1987

<u>DRIFTSINNTEKTER</u>	1987 1)	1986 1)
Varesalg	1221.512	1035.859
Norsk Natur	128.157	65.083
Offentlig driftstilskudd	1496.000	1330.000
Øremerkede off tilskudd	209.912	228.300
Bidrag fra legater, firmaer o.l	323.718	250.000
Medlemskontingent	3084.231	2468.450
Innsamlinger o.l	372.250	306.459
Avgifter på møter/seminarer	<u>110.739</u>	<u>80.622</u>
Andre driftsinntekter		
SUM DRIFTSINNTEKTER	6946.519	5764.773
<u>DRIFTSKOSTNADER</u>		
Varekjøp	939.187	747.569
Produksjon av Norsk Natur	742.722	603.984
Kontingenandel til fylkeslagene	886.472	681.610
Reise/opphold på møter/seminarer		
Lønn	1894.715	1862.940 2)
Honorarer	88.656	86.580
Ferie lønn	86.080	0 2)
Arbeidsgiveravgift	339.494	309.538
Reiser/Dieter	5.522	
Sivilarbeidere	106.456	
Andre personalkostnader	147.914	114.007
Lokalier	414.885	452.030
EDB/Maskiner/Inventar	157.689	101.326
Andre kontorkostnader	118.077	108.485
Telefon og porto	323.111	256.633
Gaver og representasjon	16.585	
Revisjon	36.000	12.000
Møte- og reisekostnader	461.577 3)	401.949 3)
Informasjons- og PR-kostnader	230.871	58.836
Kontingenter og tilskudd	112.145	112.794
Avskrivninger	99.395 4)	60.000
SUM DRIFTSKOSTNADER	7207.553	5970.282
<u>DRIFTSRESULTAT</u>	(261.034)	(205.509)
<u>FINANSINNTEKTER/-KOSTNADER</u>		
Salg av aksjer	0	56.093
Renteinntekter	61.929	81.408
Rentekostnader	44.473	53.233
NETTO FINANSINNTEKTER	17.456	84.268
<u>EKSTRAORDINÆRT TILSKUDD FRA MD</u>	<u>400.000</u>	<u>0</u>
ARSGOVERSKUDD	156.421	(121.241)

STATUS PR. 31.12.87

<u>EIENDELER</u>	1987	1986
<u>OMLØPSMIDLER</u>		
Kasse	6.883	683
Bank	453.549	492.311
Postgiro	664.031	253.960
Diverse debitorer	137.727 5)	429.790
Forhåndsbetalte kostnader	59.362	63.000
Fylkeskatteskjefen	0	22.871
Beholdning salgsvarer mv	266.519	315.000
SUM OMLØPSMIDLER	1588.071	1577.615
<u>ANLEGGSMIDLER</u>		
Fondsmidler/depositum	136.828	132.675
Utstyr og inventar	262.000 4)	180.000
SUM ANLEGGSMIDLER	398.828	312.675
SUM EIENDELER	1986.899	1890.290
<u>GJELD OG EGENKAPITAL</u>		
<u>GJELD</u>		
Diverse kreditorer	240.753 6)	774.031
Fylkeslagene	375.207 7)	324.129
Skyldig skatteuttrekk	82.569	86.326
Skyldig arbeidsgiveravgift	52.198	51.768
Skyldig ferie lønn	86.080	0
Fylkeskatteskjefen	11.456	1156.660
Forskuddsbetalte konting 1987	1519.839	180.000
Lån, Kredittkassen	120.000	
SUM GJELD	2488.102	2572.914
<u>EGENKAPITAL</u>		
Maren Knutsens gave	10.000	10.000
Albert Grøvs fond	27.875	27.875
Livsv medl fond	119.800	94.800
Akkumulert underskudd pr 31.12.86	(815.299)	(694.057)
Overskudd 1987	156.421	(121.242)
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	1986.899	1890.290

Norges Naturvernforbund
Oslo, 10.03.88

Thor Midteng

Note 1)

I forbindelse med omlegging av kontoplanen til Norsk Standard, vil tallene på de enkelte linjer i resultat- og balanserapport ikke være helt sammenlignbare fra 1986 til 1987.

Note 2)

Ferie lønn ble i 1986 ført sammen med lønn. Opplyst ferie lønn pr 31.12. var ikke kostnadsført i regnskapet og heller ikke tatt med i balansen.

Note 3)

Inkluderer alle vervekostnader, også produksjon (trykking) og utsending (porto) av vervemateriell - i tråd med gjeldende konto-plan.

Note 4)

Tekst	EDB	Mask/Inv	SUM
Saldo pr 1.1.	180.000	0	180.000
Tilgang	48.620	60.775	109.395
Aktiverting av tilf-anlegg	-	72.000	72.000
Avskrivninger	(78.620)	(20.775)	(99.395)
Saldo pr 31.12	150.000	112.000	262.000

Note 5)

SPESIFIKASJON AV DIVERSE DEBITORER:

AT-konsulent	20.050
Danmarks Naturfredningsforening	11.300
Lauritsen, Svein	2.750
Natur og Ungdom	24.470
Norges Naturv Forskn råd	8.960
Paule, Torbjørn	7.714
Postverket	13.363
Storebrand (pensj fors)	42.836
Spar Saltfjelllet	2.284
Televerket	4.000
SUM	<u>137.727</u>

Note 6)

SPESIFIKASJON AV DIVERSE KREDITORER:

Boksenteret AS	35.023
Bedriftsfinsans	960
Bull, Løchen og Skirstad	700
Designgruppe Fredrikstad	25.250
Felleskampanjen	30.748
Faye, Rezi	760
Larsen, Terje	2.891
Miljøverndepartementet	77.000
Mercuri Urval	8.300
Metveit, Toralf B	1.800
Norsk Kasettavgiftsfond	5.000
Norsk Naturforvalterforbund	600
Nationen	1.344
Olsen, Jørn Bøhmer	12.720
Oslo Kommune - Kemneren	1.377
Rustand Naturfoto	1.020
Rapp, Ole Magnus	600
Siviltjenesteadministrasjonen	23.600
Samarbeidskontoret (SAK)	9.252
Siljeholm, Jørn	758
Sørensen, Rolf	780
TBK	270
SUM	<u>240.753</u>

Note 7)

SPESIFIKASJON AV MELLOMVERENDR MED FYLKESLAGENE:

Østfold Naturvern	29.263
Østlandske Naturvernforening	20.557
Hedmark Naturvern	28.537
Oppland Naturvern	47.923
Buskerud Natur- og Miljøvernforening	28.394
Vestfold Naturvern	34.854
Telemark Natur- og Miljøvern	20.678
Aust-Agder Naturvern	8.777
Vest-Agder Naturvern	15.073
Rogaland Naturvern	11.679
Vestlandske Naturvernforening	8.562
Sogn og Fjordane Naturvern	11.054
Møre og Romsdal Naturvern	28.789
Sør-Trøndelag Naturvern	30.441
Nord-Trøndelag Naturvern	18.852
Nordland Naturvernforening	12.829
Troms Naturvern	12.819
Finnmark Naturvern	6.126
SUM	<u>375.207</u>

REVISJONSBERETNING FOR 1987

Vi har utført revisjonen for regnskapsåret 1987 i henhold til god revisjonsskikk.

Forbundets regnskap er avgitt i samsvar med vedtekter og gjeldende bestemmelser, og gir etter vår mening et uttrykk for årets resultat og stilling som stemmer med god regnskapskikk.

Det fremlagte resultatregnskap og balansen for Norges Naturvernforbund kan fastsettes som årets regnskap for 1987.

Oslo, 1. mars 1988
KPMG Norsk Revisjon a.s

Arne Giertsen
Statsautorisert revisor

B. NATURVERNSAKER

FORVALTNING- LOVER OG BESTEMMELSER

Rapporten fra Verdenkommissionen for Miljø og Utvikling

(Brundtland-kommisjonen) (Jfr. Arsmeld. 1986)

Forbundet styrte i november en omfattende uttalelse som i hovedtrekkene baserte seg på Landsmøtets vedtak i mai. Her se Forbundet seg på for at natur- og miljøvernsspørsmål nå for alvor var satt opp på den politiske dagsorden, til tross for at Rapporten var lite konkret i sine tilrådinge og bygget på en "vekst- og vern- filosofi" som Forbundet ikke kunne gi sin tilslutning. Det ble også gitt uttrykk for skepsis til Kommisjonens forventninger til teknologiske løsninger. Forbundet lover å forsterke innsatsen i skjebnedeene fremover for å reise den opinione: politikkerne trenger når Kommisjonens tilrådinge skal omsettes i praktisk handling.

Miljøvern i kommunene.

I en henvendelse til MNV's fylkes- og lokallag i september ba vi lagene påvirke/oppfordre sin kommune til å søke Miljøverndepartementet om å få delta på et prøveprosjekt for styrking av det offentlige natur- og miljøvernarbeidet på kommunalt plan. Prøveprosjektet skal gå over tre år og vil omfatte ca. 80 kommuner. Utviklingsprogrammet vil bl.a. omfatte etablering av eget hovedutvalg for miljøvern og etablering av en stilling som miljøvernssjef.

Samordning av lover om arealdisponering (NOU 1987:21)

NNV har i en uttalelse i oktober imøtegått en foreslått samordning av lovverket vedr. arealdisponering. Etter NNV's mening innebærer forslaget en ubalanse i interesseavveiningen mellom utbygging og vern som vil svekke det vern vårt naturgrunnlag har idag. Et reformarbeid når det gjelder lover som omfatter vern og bruk av arealer og naturressurser må ha ganske andre siktemål som i utgangspunktet må komme til uttrykk i grunnloven. Konsekvensene for det underliggende lovverk vil da medføre rettslige reformer i tråd med anbefalingene fra Verdenskommissjonen for miljø og utvikling.

Motorisert ferdsl i utmark.

I januar sendte Miljøverndepartementet ut på høring et forslag til visse endringer i motorferdselloven. Departementet hevdet at man hadde forlatt "en grundig gjennomgåelse og vurdering av erfaringene med motorferdselloven" - som nå hadde virket i 9 år. Departementet slo bl.a. fast at "loven ikke har fungert etter sine intensjoner" og "Tradisjonelt vinterfriluftsliv er etter departementets syn ikke forenlig med en videre utvikling av snøscootetrafikken, og barmarkskjøring om sommeren vil på sikt ødelegge landskapet."

Av departementets forslag til endringer i loven og andre tiltak kan nevnes:

- Innføring av én landsomfattende forskrift i stedet for de kommunale forskrifter.
- Innføring av hjemmel slik at fastboende kunne påta seg transportoppdrag.
- Konesjonsordning for hjulkjøretøyer for terrengkjøring.
- Forskrift (etter lovens § 7) med forbud mot heliskiing.
- Begrenset motorstyrke (40 hk) på scooter og heving av aldersgrense fra 16 til 18 år.
- Økte bevilgninger til oppsyn.

- Bedre informasjon om reglene for motorisert ferdsl i utmark.
- Hjemmel for å forby motorferdsl på private veger i særlig verdifulle natur- og friluftsområder.

Naturvernforbundet hilste departementets initiativ med glede og støttet stort sett de fremsatte forslag. I tillegg fremmet vi en rekke forslag som innebar en ytterligere skjerping og klargjøring av såvel lov- som det nasjonale forskriftforslag. Vi presiserte ellers kontrollens betydning og at straffereaksjonene ved lovbrudd ble betydelig skjerpet.

Regjeringens odelstingsproposisjon var noe skuffende i forhold til høringsutkastet. Ordningen med rekreasjonsløyper ble foreslått utvidet til også å gjelde Nord-Troms. Det var ikke tatt noe standpunkt til konsesjonsordning ved kjøp av barmarkskjøretøyer. Det var ingen konkrete løfter om bedre kontroll og utsagnene om skjerpet straffereaksjon var meget diffuse.

Forslaget om at en landsforskrift skulle erstatte de kommunale forskriftene var imidlertid beholdt, likeså lov hjemmelen til å forby heliskiing og hjemmelen til å forby motorferdsl på private veger i verdifulle naturområder. Også forslaget om heving av aldersgrensen var beholdt, mens motorstyrken var hevet til 60 hk.

NNV presenterte sine synspunkter på forslaget i et møte med Stortingets kommunal- og miljøvernkomite.

Komiteen delte seg i et flertall (Ap, Sp og SV) og et mindretall (H. og Krf.). Flertallet sluttet seg i det alt vesentlige til Regjeringens forslag, mens mindretallet ikke ønsket en nasjonal forskrift.

Med knappst mulig flertall ble landsforskriften i desember endelig vedtatt i Lagtinget. Også de øvrige endringsforslag ble vedtatt.

VERN AV NATUROMRÅDER OG FOREKOMSTER.

Områder fredet etter naturvernloven.

Som høringsorgan for naturvermyndighetene har MNV avgitt uttalelser vedrørende

- forslag til opprettelse av Nøsvassstagen landskapsvernområde, Vårje kommune, Telemark,
- utkast til verneplan for våtmarksområder i Nordland,
- forslag til verneplan for fossilforekomster i Oslofeltet,
- forslag om opprettelse av to kvartærgeologiske naturreservater (Fofoss, Rognsnoen og Bjørgen), Frogø kommune, N. Trøndelag,
- forslag om opprettelse av Rimleliret naturreservat, Levanger og Verdal kommuner, N. Trøndelag.

Flere nye områder ble fredet og status pr. 31.12.1987 er:

Kategori	Antall	Areal i km ²	Prosent av landets areal
Nasjonalparker	16	10455	3,23
Naturreservater	758	927	0,29
Landsk.vernområder	60	3195	0,99

I tillegg kommer 238 naturminner og 38 andre områder fredet etter naturvernloven, til sammen 55 km².

Som utgangspunkt for prosentberegningen er nyttett 324.000 km².

Ny landsplan for nasjonalparker. (Jfr. Årsm. 1985).

Landsplanen ble grundig behandlet i MNV's organer, også av Landsmøtet. Generelt ga forbundet uttrykk for tilfredshet med at Statens Naturvernråd i sitt forslag hadde lagt prinsippet om representativitet og mangfold uavhengig av eierforhold til grunn.

Planen omfatter likevel ikke alle naturtyper og det ble henstilt til myndighetene å supplere planen, bl.a. med marine områder og ved å gi nye områder i tilknytning til Hardangervidda nasjonalpark vernestatus.

MNV krevde også at man tok naturvernlovens § 18 om midlertidig vern i bruk dersom det var fare for inngrep i de foreslåtte områder under saksbehandlingen. Det ble advart mot at man i det videre vernarbeidet baserer seg på plan- og bygningsloven i stedet for naturvern-

loven. Staten for naturvernråds forslag til nye vernbestemmelser for nasjonalparker og for landskapsvernområder ble kommentert ut fra MNV's tidligere prinsippvedtak.

Fjellskogen.

I en felleshenvendelse i januar til miljøverndepartementet og Landbruksministeren fra Norges Jeger- og Fiskeforbund, Den Norske Turistforening, Norges Naturvernforbund, WWF/Norge, Institutt for naturforvaltning ved NLIH og Biologisk institutt ved Universitetet i Oslo ble søkelyset rettet mot den intensiverte driften i den øverste fjellskogen. Underskriverne påpekte bl.a. følgende:

- Fjellskogen representerer siste mulighet til å bevare et opprinnelig skogøkosystem over større sammenhengende områder for ettertiden. Dette vil være med på å sikre levested for tidligere vidt utbredte dyrearter og opprinnelig genetisk materiale.
- Fjellskogen representerer et unikt rekreasjonsområde.

- Gjennom de tilskott som i dag gis til drift i fjellskogen, går store naturverdier tapt i en avvikring som knapt er lønnsom.

MNV og de øvrige anså denne saken så viktig at vi ba om at det omgående ble nedsett en allsidig sammensatt arbeidsgruppe med mandat å vurdere forvaltningen av våre fjellskoger. Inntil dette arbeidet var utført, burde all hogst og alle bevilgninger og forberedelser til hogst som velbygging etc. i den øverste skogen mot fjellet, stoppes, hevdet vi.

MNV og de øvrige mottok ikke noe svar fra noen av ministrene, men Statens Skoger tok opp hansken ved å invitere brevskriverne til en fjellskogbefaring og -debatt i september i Nord-Østerdalen. Den viktigste konklusjon fra denne sammenkomsten var en anmodning til organisasjonene om å konkretisere sine behov og krav i samband med utnyttelsen av den fjellnære barskogen.

DIKELIV, JAKT, FANGST OG FISKER.

Forslag til landsplan for bjørn, jerv og ulv i Norge (jfr. årsm. 1987).

Etter behandling i fylkeslagene tok landsstyret stilling til landsplanen i slutten av januar. Den ble imøtegått på vesentlige punkter. Uttalelsen kan oppsummeres slik: Inntil videre bør nåværende forvaltningssordning beholdes slik at hele landet fortsatt blir ett sikringsområde.

Forvaltningssansvaret må fortsatt tillagges Direktoratet for Naturforvaltning (med Miljøverndepartementet som ankeinstans) med myndighet til å utstede fellingstillatelser for å holde skadene på bufe og taurrein på et rimelig nivå samtidig som artene bevares i levedyktige bestander i leveområder som er naturlige for dem. I MNV's uttalelse ble det også krevet en styrking av rapporttjenesten, av forskning vedr. artenes levevis og biologi og flere og bedre tiltak mot rovdyrskader. Vedr. erstattingsordninger stilte MNV seg positivt, -jfr. neste punkt i årsmeldingen.

I forbindelse med at landsplanen i desember forelå til behandling i Direktoratets rådgivende organ og fordi en meningsmåling om folks "haldninger til og betalingsvillighet for bjørn, jerv og ulv i Norge" var i tråd med MNV's syn, gjentok MNV sine tidligere synspunkter og advarte bl.a. mot at forvaltningen av sårbar og truede arter ble delegert til fylkesplanet. Samtidig ble det krevet at gaupa måtte få samme status som bjørn, jerv og ulv.

Ved årets slutt ble det kjent at tanken om såkalte "sikringsområder" var frafalt. Til gjengjeld forelå et forslag til forskrifter som kan åpne for en delegering av forvaltningsmyndigheten til fylkesplanet og lisensjakt på bjørn og jerv.

ULV

Til tross for at det såkalte "Rovviltprosjektet" hvor bl.a. MNV hadde vært representert, forlengst var avsluttet, ble det i prosjektets navn gitt ut en rapport om ulvens farlighet for mennesket. Rapporten baserte seg på et arbeid av russeren Pavlov som særlig hadde undersøkt forholdene i Russland under og straks etter annen verdenskrig. Utgivelsen førte til sterke reaksjoner fra MNV og andre norske naturvernorganisasjoner. Rapporten var tendensiøs, het det bl.a. og kritikken

gikk ellers på at forskningsmidler var blitt misbrukt og på at rapporten var utgitt i navnet til et prosjekt som ikke lenger var i gang. I et "probyggende" møte i Miljøverndepartementet fikk naturvernorganisasjonene stort sett medhold i sin kritikk og ble imøtekommet i krevet om at skandalen måtte rettes opp, bl.a. ved at LK bekoster og distribuerer en opplysningsrosjyre om våre store rovdyr.

JERV

Vest-Agder.

I januar gav Direktoratet for Naturforvaltning tillatelse til felling av én jerv i Vest-Agdet. MNV anket beslutningen inn for Miljøverndepartementet. Samtidig ble det protestert mot en jakttid med 15. februar som seneste lovlige jakttdag. Etter MNV's mening bør slutttdatoen settes til 1. februar for ikke å komme i konflikt med jervens yngletid. Anken førte ikke frem. (Jfr. også årsmeldingen for 1986).

Troms.

I september 1986 ble en jerv felt under rypejakt i Dividalen. Saken ble anmeldt av Troms skogforvaltning, men henlagt av Troms politikkammer. I september 1987 ble det påny skutt en jerv, denne gang under elgjakt i Øvre Dividal Nasjonalpark. Saken ble igjen anmeldt av Troms skogforvaltning.

MNV har fulgt opp saken overfor Direktoratet for Naturforvaltning ved å framheve nødvendigheten av strengere straffereaksjoner i forbindelse med miljøkriminalitet, også innenfor Direktoratets ansvarsområde.

GAUPE

Mandal politikkammer er bedt om å etterforske hvorvidt felling av en gaupa i Eiken, Høgeboestad var i samsvar med Viltlovens bestemmelser om human jakt og bruk av motordrevet fremkomstmiddel.

Grønlandsssel

Invasjonen av rundt 300 000 grønlandssel vinteren 1986/87 tydet på en økologisk katastrofe i våre nære havområder i nord. Vekten på selene var 27% lavere enn normalt. Dette indikerte at vi stod overfor en næringsvending og forholdene reiste en heftig debatt i næringspolitiske kretser og i massemedie. I et brev til Regjeringen i mars krevde Forbundet bl.a. at forskningen omkring årsakerforholdene straks måtte intensiveres. Dessuten måtte det utarbeides og iverksettes en plan for gjenoppbygging av fiskebestandene og den økologiske balansen i Barentshavet. Om kystfiskerens situasjon het det at disse måtte få kompensasjon for tap som følge av selinvasjonen, videre måtte økologer ansettes på høyt plan i statlige forvaltningssorganer og RND måtte komme med i denne forvaltningen.

Ril et forslag fra Nordisk Råd om tiltak for å fremme en balansert beskatning av selskapsinnehavere i de nordlige havområder, gjentok NNV i september sine hovedsynspunkter. Forbundet kritiserte også at Norges representanter i Nordisk Råd hadde nevnt overbeskatning av marlineresressurser som sild og lodde som mulige årsaker. Spørsmål i forbindelse med selinvasjonen gav støtte til at NNV oppretter et eget Barentshav-utvalg, - se annet sted i årsmeldingen.

Foredling mv. av ville planter- og dyrearter

En arbeidsgruppe som ble oppnevnt i 1986, la i juli fram et debattnotat for sekretariatet/landsstyret vedrørende foredling, domestisering, kultivering og oppdrett av ville planter- og dyrearter. I notatet ble det bl.a. gitt uttrykk for at NNV i prinsippet ikke bør motsette seg slike virksomheter, men at forbundet skaffer til veie en samlet oversikt over aktuelle lover og regelverk, gjennomgår dette og evt. fremmer forslag som gjør lovverket mer betryggende når det gjelder konsesjonsordninger og konsekvensanalyser.

Samordning av off. tilskottsordninger ved tap av beitedyr.

NNV viste i sin uttalelse til sin prinsipielle holdning: "Selv om spørsmål i forbindelse med kompensasjons- og erstatningsordninger mer er en sak mellom staten og de berørte næringer enn en sak for naturvernet, har vi tro på at en ordning som bæres av samfunnet som helhet, som er enkel å praktisere og som gir rask saksbehandling og skikkelig erstatninger vil bidra sterkt til å dempe presset på våre truede og sårbare rovdyr. Og det er i høy grad et naturvernanliggende."

- Forbundet sa seg ellers enig i at erstatninger for ordinært tap av beite blir samordnet med tap forårsaket av rovillt, forutsatt
- utvidet tilsyn med beitedyr,
- opprettelse av organisert beitedrift,
- flytting av beitedyr fra rovillutsatte til mindre utsatte områder,
- strengere krav til beitedyrs helse/tilstand før slipp og
- bedre kontroll med håndtvergsbestemmelserne for hund og en skjerpning av straffebestemmelsene i denne sammenheng.

Vedrørende fiskeforskrifter.

Forbundet støttet i februar i det vesentligste et forslag fra DN om forskrifter for tildeling av konsesjon for fiske med faststående redskaper etter anadrome laksefisk i sjøen.

Innsamling av egg og dun.

NNV har støttet et forslag om endring av forskriftene vedr. innsamling av egg og dun, fordi forslaget kan innebære en bedring av situasjonen til arter som i senere år har vist en dramatisk bestandsnedgang.

Jakttiden i Øvre Dividal Nasjonalpark.

Forbundet har fulgt opp et forslag fra Målselv Natur- og Miljøvernlag om å opprettholde en 15-dagers senere start på jakttiden i nasjonalparken enn ellers i fylket, og at Havavubomi-området forblir fredet mot jakt og fangst. I tillegg pekte forbundet på at fredning mot jakt i en del større områder kunne gi viktige informasjon om hva en omfattende forurensning med bly-hagl kan medføre.

Vårjakt på ender i Kautokeino, Finnmark.

Forbundet har tatt sterk avstand fra forlydender om at det skulle åpnes for vårjakt på ender i Kautokeino, både ut fra moralske, etiske, økonomiske og forvaltningssmessige synsvinkler.

ULOVLIG PREPARANTVIKRSOMHET

Et større beslag av fredede fugler hos en preparant i Sandnes i Rogaland, førte politiet på sporet av virksomhet flere steder i landet. I Kjølevannet av Sandnes-saken henstilte NNV til Riksadvokaten om en forsterket etterforskning og oppfølging av denne type miljøkriminalitet. Riksadvokaten bebudet strengere reaksjoner, og en ny gjennomgang av lov- og forskriftsgrunnlaget. Dette vil trolig skje når preparantsakene kommer til avgjørelse i løpet av året.

ENERGI

Overordnede energisynspunkter.

Regjeringens energimelding (St.meld. nr. 38 for 1986-87) passerte statsråd den 10. april.

I meldingen ble det lagt opp til at en vesentlig del av økt kraftetterspørsel i 90-årene skal dekkes av gasskraft.

Regjeringen regnet således med at det blir bygd et gasskraftverk på Kårstø med kapasitet 5 TWh i 1992 og 7,5 TWh i 1995. Regjeringen regnet også med at Haltenbanken ville kunne gi grunnlag for betydelige kraftmengder fra gasskraftverk i Midd-Norge.

I meldingen het det også at gasskraft kunne bli klart rimeligere enn kraft fra de dyrreste vannkraftprosjekter som var planlagt. Derfor ønsket Regjeringen å utsette spørsmålet om utbygging for prosjektene Melfjord, Stryn og Jørpeland.

Meldingen ble ikke behandlet i vårsesjonen. I desember la så Regjeringen fram en tilleggsmelding (St.meld. nr. 19 for 1987-88) som tok for seg prinsippene for fastsetting av priser på gass, samt organiseringen av produksjonen.

NNV markerte i løpet av året sine hovedsynspunkter på energimeldingene - og da særlig gassspørsmålet - i form av avisinnlegg, i møter med departementets folk og i vår uttalelse om Kårstø-saken (jfr. omtale annet sted i denne årsmeldingen).

Samlet plan for vassdrag. Første rulleringsmelding.

(Jfr. årsmeld. 1986)

Den 30.4. la Regjeringen fram sin første oppdatering av Samlet Plan (St.meld. nr. 53 for 1986-87). Stortingsbehandlingen av meldingen ble utsatt til våren 1988.

Forut for framleggelsen av meldinga hadde NNV og Samarbeidskontoret for fritstående vassdragsverngrupper (SAK) hatt et møte med Miljøverndepartementets Samlet Plan-sekretariat.

I februar ble det også oversendt en felleshenvendelse fra SAK/NNV med overordnede synspunkter og krav - og også detaljerte merknader fra vassdragsverngrupper og NNV's fylkeslag til en rekke av de 84 videreføringsprosjektene i meldinga.

Våre felles hovedkrav til Miljøverndepartementet var følgende:

- Nei til kostbar, ny prosjektutredning innen klare "verneplan IV"-vassdrag.
- "Verneplan IV"-vassdragene må snarest mulig skilles ut. Primært må helhetlige vassdrag søkes bevart. Amputering av slike vassdrag gjennom delprosjekter, må ikke tillates.
- En "skjæv" landsdelvis fordeling av verneobjekter må aksepteres - m.a.o. bør fylker som Nordland og Sogn og Fjordane være "overrepresentert" på verneplanen.
- Ekstra viktig å bevare vassdrag i områder som er sterkt berørt av kraftutbygging (f.eks. Tovdalsvassdraget).
- Vurderingen av nasjonalt verneverdige vassdrag må frigjøres fra lokale dissenser (f.eks. Gaularvassdraget).
- Ja til Miljøverndepartementets Samlet Plan-kriterier (m.a.o. må kriteriene i den såkalte "Sunnfjord-pakken" avvises).

Det viktigste negative i St.meld. nr. 53 var flyttingen av Lomsdals-vassdraget fra gruppe 13 i kategori III til gruppe 5(1) i kategori I. Flyttingen er uforståelig og faglig vurdert fullstendig uforvarlig, hevdet NNV og SAK i en pressekommentar

- og ba om en redegjørelse fra Miljøverndepartementet for hvilke kriterier som var lagt til grunn for omplasseringsforslaget. I departementets svar ble det vist til "Birånøy kommunes ønske om utbygging".

Gasskraftverk på Kårstø i Tysvær kommune.

I februar/mars fremmet Statkraft de nødvendige søknader for bygging og drift av et gassfyrt kraftverk på Haugneset i Tysvær kommune.

Søknadene ble samlet og sendt på høring som en energidel og som en forureningsdel. MNV avga en separat uttalelse til SFT om forureningsaspektene ved verket og en mer omfattende, sammenfattende uttalelse til NVE. Våre konklusjoner var følgende:

"1. Ut fra vårt generelle energipolitiske syn går Norges Naturvernforbund imot å gje Statkraft konsesjon til eit 5 TWh gassfyrt grunnlastverk i Tysvær, Rogaland. I staden for å føre inn gasskraft i vår elforsyning og dekkje opp ein sterk vekst i vårt energiforbruk, må Noreg raskt leggje opp til stabilisering av energiforbruket og seinare reduksjon til eit lågenerginiivå. Å auke energiforbruket i Noreg ved hjelp av gasskraft vil vere i strid med tilrådingane frå Brundtland-kommisjonen.

2. Dersom statkraft likevel får løyve til å byggje det omsøkte gasskraftverket, må kravet vere at avgassane blir reinsa med den beste av tilgjengelig teknologi for å redusere NO_x-utsløppa til eit minimum. Under slike vilkår vil kraftverket representere eit marginalt tillegg til NO_x-påkjemninga i Noreg. Dei store utsløppa av forsurende avfall (SO₂ og NO_x) og klimaforstyrrende karbondioksyd er først og fremst eit resultat av for stort tempo i utvinning og forbruk av fossilt brensel totalt.

3. Dersom styresmaktene vel å satse på gasskraft frå Kårstø og eventuelt med andre verk i tillegg, må konsekvensen av dette vere stans i nye konsesjonar til omstridde vasskraftverk.

4. For å møte eventuelle forsyningsproblemer som kan komme av manglande fleksibilitet i vasskraftsystemet, bør Noreg kunne bruke ein del gass til topplastverk. Dei negative følgjene av det vil vere minimale p.g.a. lågt gassforbruk."

Breheimen.

1987 var året da "Nei til Breheimen-utbyggingen" kom på avisenes første side som en sannsynlig realitet.

En av de første dagene i mars signaliserte olje- og energi-minister Øien gjennom et svar i Stortinget at Regjeringen kanskje ikke ville komme til å foreslå utbygging av vassdragene i Stryn. Tre stortingsrepresentanter fra Sogn og Fjordane reagerte spontant med et forslag hvor Stortinget ber Regjeringen om å fremme saken for konkret avgjørelse i Stortinget våren 1987. Forbundet hadde senere i mars møte med statsrådene Rønbeck (Miljøverndepartementet) og Øien (Olje- og energidepartementet) om Breheimen-saken. I april kom den oppdaterte energimeldingen (St.meld. nr. 38/1986-87) hvor Regjeringen går inn for bruk av gass i elforsyningen i stedet for dyrere vannkraft. Breheimen foreslås utsatt.

MNV var i august representert på det årlige Breheimen-treffet i Stryn.

I oktober deltok forbundet på et møte i Fierland, Sogn med Kommunal- og miljøvernkomiteen, som var på befaring i anledning forslaget om Jostedalssreen nasjonalpark.

Mot slutten av november kom så den bebudede stortingsmeldingen med anbefaling om å utsette Stryneutbyggingen. I desember fulgte så en stortingsmelding med forslag om å opprette Jostedalssreen nasjonalpark. I de omstridte dalførene i Stryn foreslås grensetrekkingen utsatt til utbyggingsspørsmålet er avgjort.

Alene og i samarbeid med bl.a. Berg Breheimen og SRN har forbundet nøye fulgt den gladelige utviklingen i Strynesaken.

Den 5. februar avholdt SRN-partnerne samt Berg Breheimen- og Aksjon Spar Saltfjellet en kulturell mønstring i en fullsatt Universitetets Aula i Oslo om Saltfjellet og Breheimen. Forøvrig fant MNV ikke grunn til å prioritere en større innsats for Breheimen i 1987.

Statkraft har utviklet sitt kontor i Stryn.

Saltfjelle/Svartisen - utbygging og vern. (Jfr. årsmeld.1986)

Som tidligere forutsatt, fortsatte myndighetene i 1987 sin paralell-behandling av utbyggings- og vernespørsmålene i Saltfjelle/Svartisen.

Vern:

Den 2. juni la Stortinget fram sin innstilling om Regjeringens verneforslag (St.meld. nr. 12 for 1986-87).

Innstillingen ble sluttbehandlet i Stortinget den 5. juni.

Stortinget gikk inn for følgende:

- Opprettelse av Saltfjelle-Svartisen nasjonalpark(ca.2100 km²).
- Opprettelse av Saltfjelle landskapsvernområde (ca. 450 km²).
- Opprettelse av Gåsvatn landskapsvernområde (ca. 100 km²).
- Utsettelse av spørsmålet om opprettelse av Glomdalen/Austerdalen landskapsvernområde (må sees i sammenheng med en ny konsesjonsøknad for Melfjord-prosjektet).
- Nei til opprettelse av Gåttådalen landskapsvernområde.

Konkrete verneforslag - med avgrensning og vernestemmelser - er forutsatt fremmet senere i medhold av naturvernloven. Endelig fastleggelse av grensene for nasjonalparken er bl.a. avhengig av endelig vedtak av utbyggingsplanene i Melfjord-området.

Utbygging:

Samme dag - den 2. juni - la Stortingets energi- og industri-komite fram sin innstilling om utbyggingsplanene(St.prp. nr. 3 og nr. 88 for 1986-87). Også denne innstilling ble behandlet i plenum den 5. juni - og med følgende resultat i forhold til søknad

- Ja til Stor-Glomfjord-prosjektet (minus Engabreen, ikke regulering av Bogvatn),
- Ja til Beiarne-prosjektet (ikke regulering/overføring av Kvitbergvatn med Russåga),
- Nei til Saltalpsprosjektet (Saltalpsvassdraget skal vurderes tatt med i verneplan IV).
- Den opprinnelige søknaden for Nord-Rana ble avslått av Regjeringen. En subsidiær søknad (Bjølilåga flomkraftverk) tilrås av Regjeringen og får Stortingets tilslutning.
- Den opprinnelige søknaden for Melfjordprosjektet ble avslått av Regjeringen. En subsidiær søknad (uten Flatvatn) ble

utarbeidet av Statkraft. I St. prp. nr. 88 foreslår Regjeringen dette prosjektet utsatt - idet Regjeringen regner med at samfunnsøkonomisk vil det bli billigere å bygge kraftverk basert på gass. Statkraft arbeider imidlertid videre med et mindre Melfjord-prosjekt - som Regjeringen regner med kan framlegges for Stortinget våren 1988.

Stortingets flertall sa seg enig i Regjeringens vurdering.

I løpet av året markerte MNV, alene og sammen med SRN-partnerne, sitt syn på Regjeringens tilråding og de subsidiære planer.

- I en SRN-uttalelse til NVE i januar om den subsidiære Melfjord-søknad, gikk vi primært inn for at hele prosjektet ble skrinlagt, sekundært at søknaden ble ytterligere redusert.

- Også den subsidiære Nord-Rana-søknaden gikk SRN-organisasjonen i mot, selv om vi anså den som mer skånsom enn den opprinnelige. En ubetinget forutsetning fra vår side var imidlertid at dammen ble bygd uten etablering av anleggsvei.

- SRN-organisasjonene uttalte seg til Olje- og energidepartementet i mars om NVE's innstilling til de to subsidiære søknadene.

- I slutten av mai presiserte MNV i en uttalelse til de to stortingskomiteene, de viktigste verneargumentene i saken.

På tampen av året presenterte så NVE sin "plan av 1987 for Melfjordutbyggingen" - som erstatning for den subsidiære søknad (se foran).

Kraftlinja Mel - Haukedalen - Skei.

I en uttalelse til fylkesmannen i Sogn og Fjordane høsten 1986, gikk Sogn og Fjordane Naturvern og NNV i mot at Sogn og Fjordane Energiverk fikk tillatelse til å bygge de omsøkte kraftlinjene nordover og vestover fra Mel kraftverk. NNV pekte i stedet på et brukbart alternativ (Mel - Dragsvik).

Der som søknaden ikke ble avslått, da vi om at saken ble utsatt til det ble utarbeidet et sikrere grunnlag for å vurdere fylkets framtidige linjenett i sammenheng.

Energidirektoratet i NVE ga imidlertid ekspropriasjonstillatelse den 25.2. 1987.

Vedtaket ble påklaget av bl.a. SFNV til Olje- og energidepartementet. NNV henvendte seg også til Miljøverndepartementet (1 august) - der vi påpekte at Mel-Skei-traséen skjærer gjennom natur som er kvalifisert til å bli innlemmet i den planlagte Jostedalens nasjonalpark (deler av Gaular-vassdragets og Jølstras nedbørfelt). Både som en konkret enkeltsak, men også prinsipielt, fant NNV denne saken derfor spesielt viktig.

Olje- og energidepartementet vedtok imidlertid - den 8.10. - å gi tillatelse til anlegg av linja etter den omsøkte trasé.

Så - den 15.12. - gikk NNV og Informasjonskomiteen for Gaular-vassdraget sammen med tre grunneiere i Haukedalen, til søksmål mot Olje- og energidepartementet for å få omgjort konsesjonsvedtaket. Saksøkerne ba også om at anleggsarbeidene ble stanset inntil rettskraftig kjennelse forelå om gyldigheten av Olje- og energidepartementets vedtak av 8.10.

Alta. Anleggsveien mellom Stilla og Sav'co.

I en henvendelse til NVE i mai slo forbundet fast at anleggsveien mellom Stilla og Sav'co fortsatt måtte være stengt for alminnelig trafikk.

FORURENSNING

Gjenvinningsanlegg for plutonium ved Downreay, Skottland.

(Jfr. årsm. 1986).

Uttalelser som ble avgitt i samband med "Høringen" i Thurso i 1986, ble våren 1987 samlet i en rapport.

I en henvendelse til den britiske regjering i juli, reagerte NNV på at innvendingene fra vår og Norges fiskarlags side ikke var gjengitt i rapporten. Ekstra ille fant vi det likvel at den skarpe protesten fra det norske miljøverndepartementet heller ikke var gjengitt - ja, det var ikke engang nevnt at en reaksjon var mottatt fra dette hold. I det hele tatt stilte NNV seg skeptisk og kritisk til objektiviteten i høringsrapporten.

I august henvendte NNV seg til våre søsterorganisasjoner i Norden og våre øvrige samarbeidsorganisasjoner rundt Nordsjøen med forslag til felles synspunkter på og en samlet markering av organisasjonenes syn på Downreay-anlegget og radioaktive utslipp i Nordsjøen. Dette opplegget ble presentert på miljøvernministerkonferansen i London den 24.-25. november og overfor media. Hovedkravet var stans i alle utslipp til sjø fra gjenvinningsanlegg. NNV deltok aktivt i organisasjonens markering.

Vårt fylkeslag Vestlandske Naturvernforening arbeidet ellers hele året med Downreay-saka. Vestlandske Naturvernforenings leder, Amund Måge, representerte også NNV på en internasjonal konferanse på Shetland i juli om Downreay-anlegget.

Nordisk tiltaksprogram for å redde havmiljøet.

I en kommentar til et forslag reist i Nordisk Råd om et tiltaksprogram mot havforurensninger, satte NNV opp følgende prioritetsliste:

1. Det må legges spesiell vekt på å redusere tilførselen av miljøgifter til det internasjonale havmiljøet. Dette gjelder bl.a. en del metallforbindelser, kjemikalier og visse plante-

vermidler. Felles kriterium for denne behandlingsgruppen burde være:

- at de motstår nedbrytning.
- At de akkumuleres i næringskjedene.
- At de er giftige.

2. Naturvernforbundet ville dermed legge vekt på at tilførselen av nitrogen-forbindelser ble redusert. Dette gjelder både lufttransportert nitrogen (som Nox) og vanntransportert (som Nox og amoniakk).

3. NNV mente også at reduksjon av organisk stoff og fosfater fortsatt måtte prioriteres, men i "formidlende retning" i forhold til gruppe 1 og 2 la vi vekt på at slike stoffer gir en forurensning som hovedsakelig er av lokal art.

Miljøet i Nordens storbyer.

I en kommentar til et forslag reist i Nordisk Råd om utredning av storbyens trafikkproblemer så NNV meget positivt på å få utredet konsekvensene av tiltak for å begrense storbyenes bilavhengighet. Biltrafikken er etter hvert blitt storbyenes største miljøproblem. NNV mente at utredningen for Nordisk Råd måtte fokusere på hvordan vi kan utvikle bysamfunn som kan betjenes med kollektivtransport. Utredningen måtte også sette søkelyset på årsakene til problemene i storbyene: Et stadig større misforhold mellom antall arbeidsplasser og antall bosatte i byenes sentrumsnære soner. Vi foreslo dessuten at Nordisk Råd setter i gang prøveprosjekter i noen av storbyene for å vise hva de foreslåtte tiltakene vil bety i praksis.

Krav om en ny norsk vannforurensningspolitikk.

På en pressekonferanse i juni, lanserte forbundet sin vannforurensningskampanje med å presentere 20 konkrete krav til de norske miljøvernmyndighetene.

I en henvendelse til statsministeren, der også kravene ble presentert og kommentert, slo forbundet bl.a. fast Norges spesielle internasjonale forpliktelser som mønster- og pådriverland i lys av Brundtland-kommisjonens anbefalinger.

Vi hevdet videre bl.a. at:

- Dagens norske "lokaltilpassede forurensningspolitikk" var kortsiktig og uansvarlig.
- Det må innføres miljøkvalitetsstandarder som i f.eks. Japan, avgifter mot utslipp som i Nederland og renseteknologi og renskrav som i Tyskland.
- For utslipp til vann er det ikke akseptabelt at Norge fortsetter å slippe ut stoffer som vi i henhold til Pariskonvensjonen skal "eliminere" eller ta "ethvert mulig skritt" for å redusere - så som kvikksølv, kadmium, klororganiske stoffer og PAH.

Prinsipper for miljøvennlig avfallsbehandling.

I en kommentar til et forslag reist i Nordisk Råd, ga forbundet i mars uttrykk for at bl.a. følgende prinsipper måtte legges til grunn for den fremtidige avfallsbehandlingen:

- Kildesortering i tørt og fuktig avfall - slik at det blir mulig å etablere en lønnsom gjenvinning av papp, papir, plast, metaller og glass.
- Etablering av et innsamlingsystem for tungmetallholdige batterier og annet farlig avfall fra husholdninger og småvirksomhet. Utgiftene til dette dekkes ved de kommunale renovasjonsavgiftene.
- Avfallsforbrenning må bare tillates under de strengeste krav til gassrensning og restutslipp. Det tungmetallholdige rensesavfallet og finstoffandelen i askerestene, må behandles som spesialavfall.

- Sivevann fra søppelfyllplasser må sikres en vidtgående biologisk og kjemisk rensing.
- Produktkontroll-lovgivningen må benyttes i sterkere grad for å eliminere produkter som har ønsket negativ virkning på miljøet.
- Det må i langt sterkere grad innføres pante- og avgiftsordninger for å holde uønskede stoffer vekke fra de vanlige avfallsstrømmene.

Produktregister - utvidelse av deklarasjonsplikten.

I en uttalelse til SFT i januar sa MNV seg fornøyd med at en rekke stoffer som var karakterisert som bl.a. "etsende, helse- skadelige, irriterende og allergifremkallende" ble helsefaremerket og underlagt deklarasjonsplikt. Vi kunne imidlertid ikke forsvare et foreslått unntak for en fjerdedel av disse stoffene etter såkalte "spesielle behov" - et forslag som ikke var faglig begrunnet.

Miljøavgift på dieseldrennstoff.

I en henvendelse til Miljøverndepartementet i desember påpekte MNV at utslipp av NOx til atmosfæren i dag er et stort miljø- problem på grunn av forsurening og risiko for osonskader. Prognosene for utslippene framover mot år 2000 viser etter forbundets oppfatning en helt vakseptabel utvikling.

For di norske utslipp i vesentlig grad kommer fra mobile kilder (biler, båter m.m.) uten utsikter til avgassrensing i nær framtid, må norske styresmakter legge om sin samferdsels- politikk med sikte på mindre transportvolum på kjøretøyer med store NOx - utslipp, hevdet MNV.

Som et første steg ber vi departementet fremme forslag overfor Finansdepartementet om å legge en miljøavgift på dieseldrennstoff.

Panteordningen for bilvrak og fragmenteringsanlegget til Ring Teigen, Hokksund.

Overस्कuddet på vrakpante-ordningen for biler blir ikke brukt etter forutsetningene, hevdet MNV i en uttalelse til SFT i desember. Ordningen har hittil gitt Staten et overskudd på nærmere 200 millioner kroner. Egentlig skulle disse pengene brukes til en forsvarlig behandling av gamle bilvrak. Istedet går de rett inn i statskassen.

MNV krevde at disse pengene måtte brukes i tråd med formålet. Vi forlangte at fragmenteringsanlegget til Ring Teigen i Hokksund, som tar imot samtlige vrak fra hele landet, ble rustet opp for deler av vrakpante-overskuddet.

På lengre sikt håpet forbundet at Norges eneste bilfragmenterings- anlegg ble flyttet til andre omgivelser enn et boligområde. I brevet til SFT ga MNV også uttrykk for at behandling av spillolje og bilgummi burde finansieres av vrakpante-overskuddet.

Avfallslagring på Langøya, Våle i Vestfold.

I oktober 1986 søkte Norcem Cement A/S SFT om tillatelse til deponering på Langøya i Vestfold av avfallssyre fra Kronos Titan A/S i Fredrikstad. Syren har hittil gått ubehandlet rett i Glomma. Søknaden ble framlagt i to alternativer:

- bygging av et gjenvinningsanlegg i Fredrikstad for svovelsyre- andelen av avfallssyra og deponering på Langøya av restproduktet (tungmetallholdige "filtersalter").

- Deponering av avfallssyra i ubehandlet form på Langøya. Hovedpunktene i vår uttalelse til søknaden, var følgende:

- Langøya er egnet til deponering av behandlet spesialavfall fra Kronos Titan. Behandlingen må imidlertid ikke bestemmes av "minste kostnads vel" eller et ønske om å skape arbeidsplasser, og aktivitet på Langøya ved å renonsere på de kvalitetskrav som siviliserte land må legge til grunn for 1990-årenes spesialavfallshandling. Deponering av ubehandlet filtersalter eller bløtslam tilfredsstiller ikke disse kvalitetskrav. Dersom Langøya skal bli et miljømessig akseptabelt deponialternativ,

må det kreves at Norcem vurderer sine planer påny og går minst ett hakk høyere i behandlingsgrad.

- Uansett hva som blir den endelige prinsipielle og tekniske løsning på Langøya, må utslipp av tynnsyre og tungmetallholdig skylllevann til Glomma opphøre innen 1.1.1990.

I en tilleggsøknad fra Norcem ble det videre søkt SFT om en mer generell tillatelse til å bruke kraterne på Langøya som deponi for en rekke kategorier spesialavfall. I vår uttalelse til SFT frarådet vi dette og ga også uttrykk for at bruken av Langøya til deponi også måtte vurderes mot de sterke friluftsinteressene som er knyttet til øya.

SFT ga 1 juli Norcem tillatelse til å deponere tynnsyren på Langøya. Tillatelsen var i det alt vesentlige i samsvar med søknaden.

NNV påklaget avgjørelsen. I klagen understrekte vi betydningen av at det nå endelig kan bli slutt på Kronos Titans utslipp av tynnsyre til Glomma, men at kravene fra SFT ikke ville gi en forsvarlig lagring.

Tynnsyren, som må klassifiseres som tungmetallholdig spesialavfall, må behandles slik at det inngår i sterke kjemiske bindinger, før det deponeres, hevdet NNV. Avfallet må ikke kunne løses ut av for eksempel sur nedbør eller saltvann.

Vi stilte også krav om at avfallet måtte få en så solid fasthet at det ikke ble løst opp eller rant ut i grunnen ved stort trykk. Kravene til fasthet og til kjemisk binding var de samme krav som i USA, hevdet forbundet.

Klagen inneholdt også en anmodning om at Langøyas muligheter som framtidig rekreasjonsområde ble vurdert og tatt hensyn til.

Ved departementets endelige avgjørelse ble SFT's vedtak korrigert på følgende punkter:

- Metoder for å oppnå en bedre stabilitet i massene, skal utredes nærmere.
- Det skal utarbeides en flerbruksplan for utnyttelsen av Langøya
- med utgangspunkt i et framlagt forslag fra Vestfold Naturvern.
- Nordenden og sørenden av øya frigis til almen ferdsel som friluftsområde.
- Det skal gjennomføres en generell opprydding i strandsonen rundt øya.

Forurensningssituasjonen i Sjørfjorden, Hordaland.

I en uttalelse til Miljøverndepartementet fra landsmøtet påpekte forbundet at Sjørfjorden er en av verdens mest forurenkede. Fjorden er delvis ødelagt som matproducent.

Sjørfjordens største forurensningsproblemer i dag skyldes utlekking av tungmetaller fra tidligere Norzink-utslipp, samt PAH- og nitrogenutslipp fra Odda Smelteverk.

Forbundet krevde bl.a. at PAH-utslippene måtte senkes til under 500 kg pr. år og at N-utslippene ble stanset fullstendig. Videre krevde NNV en opprensning av det tungmetallholdige jarosittslammet. Vi gikk videre i mot fjorddeponering av avfall fra ilmenittsmelteverket og krevde dessuten at Odda kommune ble pålagt å rense sin kloakk.

Bruk av tung fyringsolje i Oslo og Drammen.

SFT's vedtak om bruk av tungolje for Drammen Energiverk og Oslo Lysverker er eksempler på en uakseptabel politikk i forhold til våre internasjonale forpliktelser, hevdet NNV i en klage til Miljøverndepartementet i januar. SFT's vedtak måtte derfor omgjøres.

Forbundet mente videre at det burde innføres et forbud mot bruk av tungolje i alle varmesentraler med en varmeeffekt mindre enn 5 MW. Disse sentraler burde i stedet benytte lettolje med et svovelinnhold på maksimum 0,3%.

For varmesentraler større enn 5 MW kan tungolje bare tillates brukt dersom sentralene utstyres med gassvaskings-/avsvovlingsanlegg, påpekte NNV i sin klage.

ANDRE NATURVERNSAKER

NNV's syn på norsk jordbruk

(Jfr. også s. 54, samt årsmeldingene for 1985 og 1986).

Råmannuset til forbundets jordbruksutredning (som er bearbejdet videre med sikte på bokutgivelse - jfr. omtale s.54) var ferdig rett før jul 1986. På grunnlag av hovedsynspunktene i denne, utarbeidet sekretariatet og jordbruksutvalgets leder, Arne Moksnes, et første utkast til landsstyrets forslag til jordbruksyn. I mars ble dette sendt fylkeslagene og landsstyremedlemmene for kommentarer.

Landsmøtet sluttbehandlet i mai det endelige forslaget fra landsstyret. Forslaget ble vedtatt med bare mindre endringer. Endelig sluttredigering av synet ble foretatt av landsstyret i september. Deretter ble det trykket (på vårt hustrykkeri) og spredt til såvel vårt eget tillitsmannsapparat som til "alle" fagmiljøer, organisasjoner og institusjoner innen jordbruken.

Våre tillitsvalgte ble oppfordret til å arrangere debattmøter, utferder m.v. om de temaer jordbruksynet omfatter - en oppfordring som ble fulgt godt opp. Spesielt var Arne Moksnes etterspurt som innleder ved forskjellige arrangementer - og han deltok da også en rekke steder.

Alt i alt må det konkluderes med at vårt jordbruksyn ble en suksess. Synspunktene kom til rett tid, de ble godt mottatt og respektert i fagmiljøene og de ga NNV en reell mulighet til å påvirke norsk jordbrukspolitikk.

Vegbygging i Sylanene.

I mars reagerte forbundet skarpt overfor Miljøverndepartementet på forsøk fra grunneløshold om å få bygd en gjennomgangsveg fra Tydal til Meråker finansiert som skogsbliveg - selv om det ikke fantes drivverdig barskog i området.

Forbundet påpekte at den planlagte vegen ville bety et uforvarlig innhogg i Sylanens natur. To nasjonalparker og ett naturreservat var foreslått/planlagt i dette området. En gjennomfartsveg ville medføre et betydelig press på disse verneområdene og begrense deres ønskede størrelse og avgrensning, hevdet forbundet i uttalelsen. Vi ba derfor Miljøverndepartementet ta kontakt med Landbruksdepartementet for å forhindre utbetaling av vegbyggingmidler.

NOU om ytre Oslofjord.

I desember 1982 oppnevnte Miljøverndepartementet et utvalg for plansamordning i ytre Oslofjord. Utvalgets innstilling ble avgitt i juni 1986. I mai 1987 sendte departementet utredningen ut på høring.

Forbundet ga uttrykk for at utvalgets arbeid var av stor verdi. De viktigste problemområder var avdekket og drøftet på en tilfredsstillende måte.

Naturvernforbundets viktigste konklusjon var at utvalgets utredning lett kunne bli nærmest verdiløs dersom departementet ikke maktet å etablere konkrete, praktiske samordnings- og samarbeidsformer. Vi understreket betydningen av det arbeid som nå er i gang med sikte på å bygge opp ansvarsbevissthet og motivasjon hos kommunepolitikere. Samtidig måtte det i stadig sterkere grad bygges opp en sterk og godt skolert faglig etat i kommunene til å ta seg av de oppgaver utredningen nevner.

NNV hevdet at mandat-områdets nasjonale betydning tilsa at Staten v/Miljøverndepartementet har såvel rett som plikt til å markere disse nasjonale interesser i form av blant annet:

- Forslag om utstrakt bruk av landskapsvernformen (som også omfatter vannarealene).
- Rikspolitiske retningslinjer for hyttebygging, småbåtførsel, bruken av vannforekomstene til tekniske anlegg, fiskeoppdrett og diverse typer forurensende virksomhet.

C. INFORMASJON

Norsk Natur

Tidskriftet "Norsk Natur" utkom med fem nummer hvorav nr. 2 var utvidet med et 40 siders bilag: "Bare en jord", og nr 5/6 var et dobbelnr. med 48 sider. Øvrige hadde 32 sider.

Trykke Aas Olsen ble ansatt som redaksjonssekretær i halv stilling fra 1/1, men ble permittert som følge av den vanskelige økonomiske situasjonen, 1/5. Aas Olsen så dermed opp, og bemerkingen bak NN ble ikke stykket før sivilarbeider Jon Bjartnes begynte sin tjeneste i redaksjonen 8/10.

Fra og med nr. 1 kom Norsk Natur med ny lay-out. Bladet har hele året blitt produsert i regi av Boksenetret a.s., dvs. at denne bedriften har stått for koordineringen av den tekniske produksjonen: sats, repro og trykking. Samarbeidet med Boksenetret har fungert utmerket.

SALGSARTIKLER OG PUBLIKASJONER

Nye salgsprodukter

Naturkalenderen 1987

Fotoplakater:

- "Sangsvaner", foto Jørn Bøhmer Olsen
- "Vannlilje", foto Jørn Bøhmer Olsen
- "Frostmorgen", foto Jørn Bøhmer Olsen
- "Lever havet-lever lunden", foto Dag Thorenfeldt
- "Lever havet-lever hvalen", foto Dag Thorenfeldt

Bøker:

Bo Landin: "Om trær kunne gråte", Gyldendal Norsk Forlag

Bisse Falk og Lena Kallenberg:

"Barntas bok om småkryp", Aventura Forlag

Video om sur nedbør: "Det er vårt valg", Lunner Naturvern/Norges

Naturvernforbund

Plakater, hefter o.l.

"Kan mennesker leve hvis havet dør?", plakat

"Så klart som vann?", hefte om vann og vannforurensning

"La havet leve", hefte om den økologiske ubalansen i havet, basert på

Naturvernforbundets utredning om havets biologiske ressurser.

Elektiviteter rundt emnet vann og vannforurensning

Elektiviteter rundt emnet sur nedbør og luftforurensning

"Arrene i faresonen"

"Jordbruk og naturvern", basert på Naturvernforbundets syn på jordbruket

Lærerveiledning til "Jorden vi lever av"

Lærerveiledning til videoen "Det er vårt valg"

Også i 1987 økte inntektene fra salgsproduktene våre. Fra vel 1 million i 86 til i overkant av 1,2 millioner i 87. Naturkalenderen 88 var en ubetinget suksess, og ble solgt i over 9000 eksemplarer. Videre er det barnebøker og fugleprodukter (plakater og kasset) som drar omsætningen i været. Relanseringen av sur nedbør-paraplyen ga også penger i kassa.

KONTAKT MED MASSEMEDIA

Det ble sendt ut 21 pressemeldinger. Av disse tok 7 opp gift- og forurensningsspørsmål 2 energispørsmål og 6 omhandlet forskyllige saker knyttet til klassisk naturvern.

Pressekonferanse:

Torsdag 4.juni startet Naturvernforbundet sin vannforurensningskampanje med en pressekonferanse på Ryktebørsen i Oslo. Her presenterte forbundet 20 krav til en ny vannforurensningspolitikk og orienterte om kampanjen. Tilstede var også representanter fra to av NNVs fylkeslag som var godt igang med arbeidet. 21 journalister dekket pressekonferansen og kampanjen ble dermed bredt presentert, selv om de store oppslagene uteble.

Landsmøtet i Hardanger:

Naturvernforbundet avholdt landsmøtet 1987 på Hardanger Folkehøgskule. Overraskende mange journalister deltok på landsmøtet og det ble laget rapportasjer i bla. Dagsrevyen. Dagensyt, enkelte hovedstradsavisser og flere lokalaviser.

Organisasjonsseminar på Sola Strandhotell:

Organisasjonsseminar tok opp forurensningen av Nordstjøen, og samlet journalister fra de fleste hovedstradsavisene og lokalavisene i Rogaland. Pressekninggen ble rimelig bra, men stod ikke helt i forhold til oppmøtet av journalister.

dagsordenen av såvel politikere som presse, og vi våger å påstå at Naturvernforbundets vannforurensningskampanje var med på dette.

Kampanjen ble avsluttet med Nordsjøkonferansen i London i november. Norges Naturvernforbund var den eneste organisasjonen fra Norge som gjennom året hadde deltatt sammen med europeiske miljøorganisasjoner i et forberedende arbeid til denne konferansen.

Vannforurensningskampanjen ble godt dekket i media, selv om det er vanskelig å ha noen total oversikt da Naturvernforbundet ikke hadde råd til å abonnere på Argus i 1987.

BRUNDTLANDKOMMISSJONEN

Norges Naturvernforbund har deltatt aktivt i "Felleskampanjen for jordas miljø og utvikling" som ble dannet i forbindelse med at Brundtlandkommissjonen la fram sin rapport i april. Naturvernforbundet var drivkraften bak et tv-program som markerte starten på kampanjen og har vært medlem av kampanjens styre. Forbundet har fått støtte fra Felleskampanjen til organisasjonsseminaret, Nordsjøkonferansen, Barentshavseminar og genteknologiseminar.

ULVERBALDER

Norges Naturvernforbund reiste sammen med Verdens Naturfond, Dyrenes Beskyttelse og Foreningen Våre Rovdyr en kraftig kritikk av Direktoratet for Naturforvaltning (DN) og utgivelsen av den såkalte arbeidsrapport 30, "Ulvens næringsøk og mennesket". Rapporten er et utdrag av en russisk publikasjon om ulv, og ble utgitt som en del av et norsk vitenskapelig forskningsprosjekt ("Rovvilprosjektet"). Hovedkritikken til de nevnte organisasjonene gikk ut på at rapporten ikke er relevant for norske forhold og var ulveforvaltning, men egnet til å skape ugrunnet frykt for ulv i befolkningen.

Saken vakte tildels meget stor oppmerksomhet og ble også slått stort opp i media, noe som antagelig også skyldte at en kjent biolog gikk ut mot de fire organisasjonene. Andre fagfolk støttet imidlertid Naturvernforbundets syn på saken.

Seminar om vassdragsvern og energiforvaltning.

Årets vassdragsvernseminar ble arrangert på Ringebu Hotel 6-8. februar og samlet hovedsakelig lokalpressen. Enkelte saker fra møtet ble allikevel referert i et par hovedstadsaviser og i NRK Dagsnytt.

Genteknologiseminar.

I samarbeid med Human-Etisk forbund, Norges Kristelige Studentforbund og Norges Naturforvalterforbund avholdt Naturvernforbundet et seminar "Genteknologi - etikk og miljø" på Lysebu, Voksenkollen 16. og 17. februar. Miljøverndepartementet og NTNIF støttet også arrangementet.

8 journalister deltok på seminaret, noe som førte til en rimelig bra pressedekning.

VANNFURENSNINGSKAMPANJEN:

Kampanjen startet 4.juni, Forut

for dette hadde forbundet arrangert et internt skoleringsseminar for representanter fra de aller fleste fylkeslag. Her ble ideer til kampanjen og arbeidsformer diskutert

Det ble produsert en kampanjeplakat ("kan mennesker leve hvis havet dør?") og et hefte ("Så klart som vann?") som var det viktigste grunnlagsmateriellet. I tillegg ble det utformet et spørreskjema som kunne sendes bedrifter og andre forurenser, og det ble laget en beskrivelse av hvordan de ulike utslippene kunne rangeres i en "ti på topp" liste.

Svært mange av Naturvernforbundets lag var med på denne kampanjen. Mange steder ble det laget oversikter over utslipp til ferskvann og fjorder fra bedrifter, landbruk og kommunal kloakk. Forurensning på grunn av sur nedbør aktiviserte mange, ikke minst gjennom skoleprosjektet (se under Informasjonsgruppen mot sur nedbør). Et par fylkeslag konsentrerte seg spesielt om forurensningen av Nordsjøen og da i særdeleshet om gjennvinningsanlegget i Dounreay.

Det ble informert om kampanjen og resultatene gjennom pressen, utstillinger, video, stands osv. I løpet av 1987 ble vannforurensning satt på

OPPFØRNING TIL FANGST AV FREDETE DYREARTER

Norges Naturvernforbund rettet sammen med Norsk Ornitologisk Forening i 1987 flere henvendelser til NRK angående programinnslag som inndirekte oppfordret til lovbrudd, uten at bestemmelsene i lovverket ble nevnt. Innslagene handlet om jakt, fangst og preparering av fredete dyrearter (nise og havørn). Henvendelsene gjaldt bl.a. programmet "Alene på Raunøy" og et innslag i "Norge Rundt" som også ble sendt i reprise.

Naturvernforbundet beklaget overfor NRK sterkt at innslagene ble sendt og påpekte at rutinene måtte innskjerpes, slik at lignende innslag som oppfordret til lovbrudd kunne stoppes før de kom på skjermen.

NATURVERNFORBUNDETS JORDBRUKSUTREDNING.

Landsmøtet i Tromsø i 1984 vedtok at Norges Naturvernforbund skulle utarbeide sitt syn på jordbruket, og i 1987 var dette arbeidet ferdig. Den 3. desember ble utredningen overlevert landbruksministeren.

Forbundets utredning inneholder en rekke krav om tiltak mot landbruksforurensning og rovdrift på jordsmonnet, i tillegg til bevaring av kulturlandskapet. Naturvernforbundet understreker at dersom jordbruket i framtida skal fylle sine samfunnsoppgaver, bl.a. som produsent av sunn og giftfri mat, må det snarest skje en omlegging fra det konvensjonelle "industrijordbruket" og over i en mer økologisk retning.

Utredningen vakte stor interesse i media og det ble spesielt skrevet mye da innholdet ble presentert og behandlet på landsmøtet.

Hefet med NNV's syn er spredd til politikere og i landbruksmiljøer og er godt mottatt.

LANDBRUKSBOK

Naturvernforbundet ønsker å presentere sin landbruksutredning i bokform og det ble tatt kontakt med Landbruksforlaget i denne forbindelse. Forlaget sa seg interessert i å utgi boka sammen med NNV, og arbeidet med å bearbeide utredningen og å skaffe økonomisk støtte til boka ble påbegynt høsten 1987.

REKLAMEKAMPANJE FOR NATURVERNFORBUNDET

NNV hadde mot slutten av 1987 forespørsel fra flere reklamebyråer om vi var interesserte i at de laget reklame-/informasjonskampanje for NNV. Naturvernforbundet inngikk samarbeid men Benton & Bowles om en slik kampanje, men besluttet å utsette den til våren 1988 p.g.a. flere ubesatte stillinger i sekretariatet og dermed små muligheter til å følge opp kampanjen skikkelig i desember/januar -87/-88.

D. NORGES NATURVERNFORBUND

ØSTLANDSKE NATURVERNFORENING

Pilestredet 41 B, Postboks 6804, St. Olavs plass, 0130 Oslo 1.
Tlf. 42 95 00. Bankgiro 1600.84.00.583. Postgiro 5 34 24 31.
Leder: Jens Gram, Oscarsgt. 41, 0258 Oslo 2.

Tlf. arb.: 60 54 94, pr.: 44 76 90.

Daglig leder: Gjermund Andersen, samme adresse som sekretariatet.
Pr.: Parkveien 7, 0350 Oslo 3, tlf. 46 27 65.

ØSTFOLD NATURVERN

Postboks 1151, 1601 Fredrikstad.

Postgirokontto: 5 36 47 40.

Leder: Per Sæbø, Eskevikveien 30, 1750 Halden.

Tlf. arb.: 02-68 69 60, pr.: 031-84708.

Sekretær: Torgeir Gillebo, Torsnes, 1600 Fredrikstad.

BUSKERUD NATUR- OG MILJØVERNFORENING

3222 Darbu.

Postgirokontto: 3 62 59 10, bankgirokontto: 2220 55 41148.

Leder: Sissel Dobson, Møllergt. 4, 3600 Kongsberg.

Tlf.: arb. 03-73 20 09, pr.: 03-73 35 97

Sekretær/kasserer: Per Klunderud Lilleås, tlf.: 03-75 05 04.

HEDMARK NATURVERN

Postboks 43, 2201 Kongsvinger.

Postgirokontto: 3 20 48 15. Bankgirokontto: 6164 20 02022.

Leder: Per Asbjørn Reitan, Bæreløveien 23, 2200 Kongsvinger.

Tlf. 066-15933.

OPPLAND NATURVERN

Postboks 454, 2601 Lillehammer.
Postgirokonto: 3 07 39 70. Bankgirokonto: 2000 20 43441.
Leder: Jon Sylte, Dahleveien 12 A, 2670 Otta.
Tlf.: arb. 062-30055. Pr.: 062-31073.
Sekretær: Lars Hellings, Nymosvingen 2, 2600 Lillehammer.
Tlf.: arb. 062-51322. pr. 062-51248.

VESTFOLD NATURVERN

v/lederen Ebjørn Rismyr, Johnsrud, 3178 Våle.
Tlf. arb.: 033-60590. Pr.: 033-60108.
Sekretær: Maryon Archer, Ingesgt. 10, 3250 Larvik.
Tlf.: 034-82297.
Postgirokonto: 5 20 17 02. Bankgirokonto: 6140 6338 117.

TELEMARK NATUR OG MILJØVERN

Boks 85, 3701 Skien.
Postgirokonto: 5 50 85 10.
Leder: Ragnar Regnar Hoen, Vindalsåsen 2, 3700 Skien.
Tlf. arb. 035-26415/27620. Pr.: 035-46246 (9).
Sekretær: Kari Dahl Frogner, Frogner Ring 98, 3700 Skien.
Tlf. 035-25419.

AUST-AGDER NATURVERN

Postboks 1031, 4801 Arendal.
Postgirokonto: 3 25 59 07. Bankgirokonto: 2800 54 68525.
Leder: Stig Olsén, Møllevegen 5, 4890 Grimstad.
Tlf.: Arb. 041-40407. Pr. 041-44181 (42983).
Sekretær: Kari Stiansen, 4920 Staubbø, Tlf. 041-34713.

VEST-AGDER NATURVERN

Postboks 718, 4600 Kristiansand.
Postgirokonto: 3 45 63 32. Bankgirokonto: 3000 30 03007.
Leder: Olaf Benneche, Tussekil, 4652 Øvrebbø.
Tlf. 042-26848.

SOGN OG FJORDANE NATURVERN

v/Jan Ivar Eikealand, Kringemvn. 16, 6930 Svelgen. (leder)
Tlf.: Arb. 057-93158. Pr. 057-93537.
Bankgirokonto: 3700 20 66638.

ROGALAND NATURVERN

Postboks 441, 4001 Stavanger. Tlf. 04-52 08 94.
Leder: Hanne Thomsen, Gauselvågen 8 c, 4032 Gausel.
Tlf.: Arb. 04-53 41 40. Pr.: 04-57 53 71.
Postgirokonto: 3 04 25 61. Bankgirokonto: 6350 05 02160.
Sekretær: Solveig Nyberg, Einevollvn. 39, 4017 Stavanger.
Tlf. arb. 04-55 70 11. Pr, 04-58 08 60.
Erik Thorings, Store Skippergt. 20, 4013 Stavanger.
Tlf. Arb.: 04-52 08 94. Pr.: 04-53 57 56.

VESTLANDSKE NATURVERNFORENING

Postboks 1201, 5001 Bergen. Tlf. 05-31 38 51.
Postgirokonto: 5 69 19 10. Bankgirokonto: 5214 30 10783
Leder: Amund Måge, Carl Konowsgt. 25, 5031 Laksevåg.
Tlf.: Arb. 05-20 00 70 (lokal 308). Pr. 05-34 75 83.

MØRE OG ROMSDAL NATURVERN

Adj. Dørrumsgt. 13, 6400 Molde.
Leder: Odd-Arild Bugge, 6460 Eidsvås.
Tlf. Arb.: 072-58000. Pr.: 072-32431.
Postgirokonto: 3 23 49 60.
Sekretær: Ketil Valde, 6630 Tingvoll, Tlf. 073-31213

SØR-TRØNDELAG NATURVERN

Sinsakerbakken 20, 7030 Trondheim
Leder: Sigmund Sivertsen, Bot.av. E. Skakkesgt. 47,
7013 Trondheim,
Tlf: a: 07 59 22 59
Bankgiro: 8601 21 72550 Postgiro: 5 88 42 26

NORD-TRØNDELAG NATURVERN

Leder: Svein Gunnar Råen, Rogntun 16, 7650 Verdal.
Tlf. arb.: 076-79200. Pr. 076-79712.
Sekretær: Lucie Kjølsvik, Nordsiuveien 7, 7600 Levanger.
Tlf. arb.: 076-82300. Pr. 076-81190
Postgirokonto: 3 43 13 19.

NORDLAND NATURVERNFORENING

Postboks 250, 8001 Bodø.
Leder: Grete Lieng Veimo, Bankgata 46 B, 8000 Bodø.
Tlf. arb.: 081-60556. Pr. 081-24634.
Sekretær: Marit Eik, Ragnar Scholbergsv. 1, 8000 Bodø.
Postgirokonto: 3 25 53 53.

FRØMS NATURVERN

Postboks 924, 9001 Trondheim. Tlf. 083-56736.
Leder: Eiliff Nilssen, E.A. Løvoldsv. 102, 9022 Krokkelvdalen.
Tlf. arb.: 083-86560. Pr.: 083-31194.
Postgirokonto: 3 51 09 65. Bankgirokonto: 4700 58 13 286.

FINNMARK NATURVERN

Postboks 104, 9501 Alta.
Leder: Reald Tooblassen, Sorenskrivervn. 2, Bossekop, 9500 Alta.
Tlf. arb.: 084-34044. Pr. 084-36853.
Pressekontakt: Jens Halvorsrud, tlf. arb.084-35833.Pr. 084-34287.
Bankgirokonto: 4901 25 61899.

NATUR OG UNGDOM

Stenersgt. 16, 0184 Oslo 1.
Tlf. 41 93 11.
Postgirokonto: 20 27 02.
Daglig leder: Kjetil Eragli Alstadheim (fra 1. august).
Politisk leder: Marianne Gjorv.

EASTE KOMITEER

Organisasjonskomiteen

Eirik Warner
Rezi Faye
Geir Myrstad
Nancy Sand
Tutta May Endresen
organisasjonssekretæren
generalsekretæren

Juridisk komite

Ragnar Vik
Morten Aspaas
Carl August Fleischer
Eva Funder Fleischer
Ketil Lund
Eivind Smith
generalsekretæren
sekretær: Liv Mile

Gift- og forureningskomiteen

Ragnhild Sundby
Jan Oddvar From
Torgeir Gillebo
Morten Laake
Toralf Metveit
Olav Skulberg
Jørn Siljeholm
Kjell Terje Nedland
generalsekretæren
sekretær: Thor Midteng

MIDLERTIDIGE UTVALG

Femundutvalget

Ragnar Vik
Olav Skulberg
Thore Svingen

Verneringen for Hardangervidda

Svein Moen
Tov Sandnæs
Lars Sekse
Hans Traaen
Rune Voie
Helge Bitustøyl
Hildeborg Skjerven
Honorria Hamre
Trond Bølstad

Redaksjonskomiteen

Bredo Berntsen
Anders Goksoyr
Trond A. Svensson
Ragnar Vik
Erik Solheim
Guro Tarjem
generalsekretæren
redaktøren

Dunray-utvalget

Amund Måge
Frøde Bekkestad
Honorria Hamre

Barentshavutvalget

Bente Aasjordet
Terje Øiesvold
Gerd Bente Jakobsen

 * * * * *
 * OVERSIKT OVER NNVs REPRESENTASJON I ULIKE ORGANER * * * * *

Andre organisasjoner/kampanjer

Alternativ Framtid/Oppdragsgivergruppa	Terje Larsen
Det Norske Skogselskap/Landsmøtet	Thor Middeng
Europarådskampanjen 88/89 for kulturlandskapet	Inger Nass
Felleskampanjen for jordas miljø og utvikling	Inger Nass (Terje Larsen)
Felleskampanjen - skolekomiteen	Inger Nass
Forbrukerkampanjen	Eirik Warner
Føderasjonen for natur- og nasjonalparker i Europa	Torbjørn Paulse
Hold Skjærgården Ren - Råd og styre	Generalsekretæren
Informasjonsgruppa mot Sur Nedbør	Guro Tarjem
Kontaktutv. for miljøvernundervisning	Honoraria Hamre Inger Nass (sekr)
Norsk Skogbruksmuseum - Rep.skapet	Thor Middeng
Ryddesaksjonen Hold Naturen Ren	Eirik Warner
Samarbeidsrådet for naturvernsaker	Lederen Generalsekretæren
Studieforbundet Natur og Miljø	Organisasjons- sekretæren
Syklistenes Landsforening - Rådet	Torbjørn Paulse
Teknoteket	Inger Nass
<u>Offentlige råd og utvalg</u>	
Arbeidsgruppe for landbruk - kultur-landskap	Arne Moksnes
Det meteorologiske råd (Medlagt i 1987)	Inger J Pettersen V: Thor Middeng
Direktoratet for naturforvaltning - Rådet	Honoraria Hamre V: Torbjørn Paulse

Faggruppe for framtidens norske jordbruk	Arne Moksnes
Faggruppe for miljø og ressurser	Arne Moksnes
Forurensningsrådet	Ragnhild Sundby V: Torbjørn Paulse
Norges landbruksvitenskapelige forskningsråd - Rådet	Ragnhild Sundby V: Arne Moksnes
Produktkontrollrådet	Torbjørn Paulse V: Inger J Pettersen
Retningslinjer for O-idrettens forhold til naturmiljø og rettighetshavere	Sekretariatet
Rådet for Hardangervidda	Honoraria Hamre V: Torbjørn Paulse
Samarbeidsrådet for skoglig flerbruksforskning	Ottar Krohn V: Thor Middeng
Statens Forurensningstilsyn - Rådgivende referansegruppe for behandling av spesialavfall	Torgeir Gillebo
Statens Naturvernråd (Oppnevnt som privatpersoner)	Ragnhild Sundby V: Karen J Baalsrud
Utvalg for revisjon av lakse- og innlandsfiskeloven (arbeidet avsluttet i 1987)	Honoraria Hamre

Sekretariatet pr. 31. desember

Axelsen, Tom Chr	EDB-konsulent
Foss, Solfrid	Regnskapssekretær
Huseby, Bjørg	kontorfullmektig
Middeng, Thor	Fung generalsekretær
Middtun, Magne	Saksbehandler
Mie, Liv	Administrasjonssekretær
Nasset, Per	Salgskonsulent
Nass, Inger	Informasjonskonsulent
Pettersen, Ellen H	kontorfullmektig
Søberg, Cathrine	Organisasjonssekretær
Tarjem, Guro	Informasjonssekretær
Torrissen, Jan-Morten	Regnskapssekretær
Adnem, Arild	Redaktør Norsk Natur
Aasjord, Bente	Barentshav-sekretær

Sivile tjenesteplasser pr. 31. desember

Bjartnes, Jon
 Bjørklund, Kjettill
 Breiby, Atle
 Nybo, Jan Olav